

NÆRINGSFORUM I FJELLREGIONEN

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Erling Aas-Eng

Stilling: Daglig leder

Region: Trøndelag Sør

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Det viktigste er at tilfanget av fagutdannede og lærlinger til det lokale næringslivet ikke begrenses. Dette er avgjørende for næringslivet i distriktene. Å redusere mulighetene for påbygg fra yrkesfag kan gi besparelser, men bør forsøkes ut med forsiktighet for ikke å redusere den generelle søkningen til yrkesfag. En forsøksperiode over tre år hvor man i etterkant vurderer konsekvensene kan være en fornuftig inngang.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Ja, langt på vei. Men det er viktig i Fjellregionen at samarbeidet om å skaffe lærlingeplasser til voksne på tvers av fylkesgrensa til Innlandet fortsetter.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Fleksible løsninger med digital undervisning eller samlinger, slik at elevene slipper å reise hver dag til studiested, eller kan ta deler av skoleuka hjemme, kan være et viktig tiltak for å ivareta distriktselevenenes behov. For Rørosregionen er det viktig at tilbudene ved Nord-Østerdal VGS i Innlandet er et tilgjengelig alternativ for elevene fra Trøndelag og vice versa. Dette har lange og gode tradisjoner i Fjellregionen. Et lignende samarbeid over fylkesgrensa kan også tenkes for Oppdal og Rennebu, som samlet sett vil kunne gi et bedre videregående opplæringstilbud totalt sett for elevene i Trøndelag Sør.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Å styrke fagmiljøene ved de minste videregående skolene er viktig. En utveksling av kompetanse mellom Røros VGS og Nord-Østerdal VGS vil kunne sikre læretilbudet ved Røros VGS. Reiseavstanden mellom disse to skolene er under en time.

Oppdal videregående skole

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Torkild Svorkmo-Lundberg

Stilling: Rektor

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi støtter fylkesdirektørens forslag til justeringer i tilbudsstrukturen innen yrkesfagene og studieforberedende utdanningsprogram. Samtidig må det åpnes for justeringer av strukturen basert på søkertall.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Generelt er vi positive til mange av endringsforslagene når det gjelder satsningen på idrett i Trøndelag. Nåværende modell for spisset toppidrett, og ikke minst ressursfordelingsmodellen, er komplisert, og det er behov for at fylkeskommunens rolle i satsningen blir noe mer tydelig og balansert i forhold til idretten. Samtidig er vi kritiske til de foreslåtte kuttene i ordningen. Vi er usikre på om det nye navnet er like godt som det forrige. Er det behov for å endre navnet? Spisset toppidrett i Trøndelag er en sterk merkevare, også utenfor Trøndelag. Vi er positive til at satsningen på fotball tas ut av spisset toppidrett og videreføres som en akademiordning. Denne satsningen er god, og dette samarbeidet er sentralt for å bidra til en fortsatt god utvikling av toppfotballen i Trøndelag. Det er forståelig at størrelsen på tildelingen til satsningen på idrett blir vurdert når fylkeskommunen må foreta innsparinger. Vi vil likevel argumentere mot at det kuttes i disse tildelingene: - Totalsummen til satsningen i dag (20 millioner) er en liten del av fylkeskommunens budsjett til opplæring. Gevinsten av disse midlene er imidlertid stor. Satsningen på spisset toppidrett er sannsynligvis en stor del av årsaken til at Trøndelag står svært sterkt som toppidretsregion nasjonalt og internasjonalt. - Norge som nasjon bruker generelt små økonomiske ressurser på toppidrett. Satsningen på kombinasjon av toppidrett og videregående opplæring i Trøndelag bidrar til at unge utøvere tidlig kan bruke mye tid på å bli gode i sin idrett, samtidig som de får en solid utdanning. Dette gir et fortrinn som mange nasjoner ikke har muligheten til, og det gjør det mulig for unge utøvere å legge grunnlaget for en videre toppidrettssatsning. Disse relativt beskjedne midlene har dermed veldig stor effekt. - Det argumenteres med at "idretten" må ta en større del av ansvaret for satsningen. I realiteten betyr dette oftest at utøvere og foresatte må betale mer. Dette vil igjen medføre at toppidretten generelt blir enda mer sosialt ekskluderende. Et eksempel er alpint, som er en meget ressurskrevende idrett. Dersom kvaliteten skal opprettholdes vil den økonomiske belastningen på foreldre bli enda større enn i dag. Dette vil også medføre frafall i idretten. - Oppdal vgs får i dag en relativt stor andel av de totale midlene til alpint.

Det er naturlig at det foreslås kutt i denne tildelingen. Samtidig er alpint en av de mest ressurskrevende og risikofylte idrettene. Langsiktig arbeid med kvalitetsutvikling over flere år er årsaken til at denne tildelingen er høy. Man står i fare for å bryte ned et flaggskip-tilbud innen videregående opplæring i Trøndelag ved å redusere tildelingen. - Dersom redusert tildeling medfører redusert kvalitet i tilbudet, vil disse toppidrettstilbudene raskt miste søkere til private tilbud. Da vil innsparingen ved å kutte i tildelingen ikke bli realisert. Dette gjelder spesielt for de tilbudene som er organisert via landslinjer, slik som alpint ved Oppdal vgs. En stor del av elevene her kommer fra andre steder enn i Trøndelag. - Satsningen på spisset toppidrett har i stor grad bidratt til samfunnsutvikling, regional utvikling og tilflytting til distrikter i Trøndelag. Dette gjelder spesielt Meråker og Oppdal. Utviklingen av Oppdal som skidestinasjon henger tett sammen med utviklingen av Oppdal som et kraftsentrum for alpin skisport. Idretten har i dag et tett samarbeid med eieren av Oppdal Skisenter. På dette viset bidrar midlene til ekstra satsning på idrett ikke bare til å styrke videregående opplæring, men også samfunnsutvikling i Trøndelag.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

2: legge ned to musikktilbud i fylket (da beholder vi kvaliteten, men færre elever får tilbudet)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Vi støtter forslaget om å redusere antall plasser noe på påbygging. Vi tror at dette kan medføre at noen flere som planlegger å ta høyere utdanning, velger et studieforberedende utdanningsprogram. Samtidig bør det opprettholdes en viss kapasitet innen påbygg i distriktene.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Vi støtter vurderingene som det redegjøres for i høringsforslaget. Det er fornuftig å bygge opp robuste fagmiljø innen ITO i Trondheimsområdet. Videregående skoler i distrikts-Trøndelag må også være rigget til å ta imot ITO-elever.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Oppdal vgs har ikke god nok kjennskap til saken for å vurdere disse alternativene. Vi ser imidlertid et behov for å se disse vurderingene i sammenheng med forslagene om endringene i musikktilbudet.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Vi mener at videregående opplæring for voksne i Trøndelag er for sentralisert, og dermed for lite tilgjengelig for voksne i distriktet. Mange voksne har en livssituasjon som gjør det

det mer krevende å reise langt for å ta videregående utdanning enn hva tilfellet er for ungdom. Dette gjelder også selv om voksenopplæringen er organisert modulstrukturert, med samlinger. Dette fører til at mange velger å ikke søke videregående opplæring, og en god del takker nei til tilbudet de får. Dermed blir færre voksne kvalifiserte fagarbeidere. Dette fører til at Trøndelag mister sjansen til å få sårt tiltrengt arbeidskraft. Vi mener at voksenopplæring bør tilbys på flere skolesteder enn i dag. Dette kan blant annet gjøres ved å se på muligheten for å kombinere voksenopplæring med ungdomsopplæringen. Mange videregående skoler i distriktene har kapasitet til å ta inn voksne som en del av tilbudet. Opplæringslova sier at videregående opplæring skal "organiseres særskilt for voksne". Slik vi ser det er dette likevel ikke til hinder for at en kan finne frem til modeller der ungdomsopplæringen og voksenopplæringen samorganiseres, i alle fall i en viss grad.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Vi mener at det er nødvendig å se på strukturelle grep for å kunne oppfylle målsetningene for videregående opplæring frem mot 2040. Demografien er i endring i Trøndelag, og da må også endringer i tilbudsstruktur og skolestruktur vurderes. Vi støtter derfor forslagene om utredning av tilbudsstruktur, organisatoriske sammenslåinger og skolestruktur. En slik utredning må vekte konsekvensene ved slike strukturelle grep på en balansert måte.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Det viktigste er å opprettholde en desentralisert videregående opplæring i Trøndelag, som tilbyr kvalitativt god videregående opplæring. Det finnes ikke enkle svar på utfordringene, og det må dekkes gjennom en god utredningsprosess.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Vi støtter skissene til kompenserende tiltak.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Ingen innspill, utover at dette er en god oppsummering av skolefaglige vurderinger.

Interkommunalt politisk råd Trøndelag sør

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Ann Kristin Landsem

Stilling: Daglig leder Studiesenter Trøndelag sør

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Trøndelag sør har forståelse for behovet for å tilpasse tilbudsstrukturen som følge av endrede økonomiske rammer og framtidig elevtallsutvikling. Vi støtter fylkeskommunens mål om bedre oppfylging av klasser og grupper, og ser at dette kan bidra til å opprettholde kvalitet i opplæringen innenfor tilgjengelige økonomiske rammer. Samtidig viser fylkeskommunens egne prognoser at Trøndelag sør er blant regionene med den laveste forventede nedgangen i antall 16–18-åringer fram mot 2040. Dette tilsier at vurderinger av tilbudsstrukturen i regionen ikke utelukkende bør bygge på generelle elevtallsprognoser for fylket, men også ta hensyn til regionale forskjeller i demografi, kompetansebehov og arbeidsmarked. NAV sin bedriftsundersøkelse fra 2026 viser at Trøndelag sør har den høyeste vekstoptimismen blant regionene i Trøndelag. Sammen med fylkeskommunens prognoser om relativt lav elevtallsnedgang tilsier dette at regionen vil ha et vedvarende behov for kvalifisert arbeidskraft. Det er derfor viktig at endringer i tilbudsstrukturen ikke svekker rekrutteringen til fagområder hvor regionen allerede har dokumenterte kompetansebehov. Tilbudsstrukturen bør gi skolene tilstrekkelig handlingsrom til å tilpasse kapasiteten når søkermønster og dokumenterte kompetansebehov tilsier det. Dette er særlig viktig innen fagområder hvor regionen har et betydelig og vedvarende behov for faglært arbeidskraft. Vi mener derfor at endringer i tilbudsstrukturen fram mot 2029 bør bygge på en helhetlig vurdering av: - framtidige kompetansebehov - arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft - elevens beste - geografisk tilgjengelighet - kvalitet og robuste fagmiljø. De fire videregående skolene i Trøndelag sør bør ses som et samlet regionalt utdanningstilbud, der tilbudene utfyller hverandre og samlet bidrar til å dekke regionens behov. Samtidig er det viktig å ta hensyn til elevenes faktiske søkemønster og naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner, som ikke nødvendigvis følger administrative regiongrenser. Tilbudsstrukturen bør derfor også vurderes ut fra geografisk tilgjengelighet og elevenes reelle utdanningsvalg. Trøndelag sør mener at framtidige tilpasninger bør bidra til å styrke regionens evne til å møte arbeidslivets kompetansebehov framfor å svekke eksisterende rekrutteringsgrunnlag.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Trøndelag sør mener at idrettstilbudene i fylket har stor betydning både for den enkelte elev og for utviklingen av sterke fag- og kompetansemiljø innen idrett. Ved framtidige

endringer i idrettstilbudene bør fylkeskommunen legge vekt på etablerte fagmiljøer med dokumenterte regionale eller nasjonale fortrinn. Slike miljøer representerer viktig kompetanse, attraktive utdanningstilbud og verdifulle koblinger mellom skole, idrett og lokalt arbeids- og organisasjonsliv. Trøndelag sør har i dag flere etablerte idrettstilbud og kompetansemiljøer ved regionens videregående skoler. Disse representerer viktige muligheter for ungdom som ønsker å kombinere utdanning og idrettssatsing, samtidig som de bidrar til attraktivitet, kompetanseutvikling og lokal verdiskaping. Samtidig er det viktig at elever fra hele fylket fortsatt har tilgang til idrettstilbud av god kvalitet, og at tilbudsstrukturen bidrar til både kvalitet, rekruttering og geografisk tilgjengelighet.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Trøndelag sør mener at tilbud om påbygg til generell studiekompetanse fortsatt må være tilgjengelig i regionen, og at tilbudet ikke bør sentraliseres på en måte som reduserer elevenes reelle tilgang til videre studier. Påbygg er et viktig tilbud både for den enkelte elev og for regionens samlede kompetanseutvikling. Tilbudet gir elever som har valgt yrkesfaglige utdanningsløp mulighet til å oppnå studiekompetanse og skaper fleksibilitet i utdanningssystemet. For Trøndelag sør vil nærhet til tilbudet kunne ha betydning for både rekruttering og gjennomføring. Fylkeskommunen bør derfor legge vekt på tilgjengelighet samtidig som tilbudet dimensjoneres i tråd med faktisk etterspørsel. Dette er særlig viktig i distrikts- og regionområder med store avstander, hvor sentralisering av tilbud kan påvirke både deltakelse og gjennomføring. Trøndelag sør mener at framtidig dimensjonering av påbyggstilbudet bør ta utgangspunkt i: - elevenes behov og søkermønster - gjennomføringsgrad - regionens behov for videre utdanning og kompetanse - geografisk tilgjengelighet. Tilbudet bør organiseres slik at elever i hele regionen har reelle muligheter til å oppnå generell studiekompetanse.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Trøndelag sør mener at elever med individuelt tilrettelagt opplæring må tilbys opplæring av høy kvalitet nærmest mulig hjemstedet. Eventuelle endringer må vurderes ut fra elevens beste og behovet for nærhet til familie, nettverk og hjelpeapparat. Nærhet, tilgjengelighet, trygghet og individuell oppfølging bør være styrende prinsipper ved organisering av disse tilbudene.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Trøndelag sør har ingen særskilte merknader til dimensjoneringen av tilbudet ved Olav Duun videregående skole.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Trøndelag sør støtter en fortsatt satsing på videregående opplæring for voksne. Arbeidslivet i regionen har allerede i dag betydelige behov for kvalifisert arbeidskraft, og behovet forventes å øke i årene framover. Det er derfor viktig at voksenopplæringen utvikles i tråd med arbeidslivets behov. Utviklingen i søkertallene viser samtidig at videregående opplæring for voksne får stadig større betydning som virkemiddel for kompetanseutvikling, omstilling og rekruttering til yrker med mangel på arbeidskraft. Trøndelag sør vurderer videregående opplæring for voksne som et stadig viktigere virkemiddel for å møte framtidige kompetansebehov og redusere arbeidskraftmangelen i regionen. Særlig viktig for Trøndelag sør er tilbud innen: - helse- og oppvekstfag - bygg- og anleggsfag - teknologi- og industrifag - landbruk og matproduksjon - reiseliv, service- og vertskapsnæringer. Vi mener de foreslåtte tilbudene i hovedsak samsvarer godt med arbeidslivets behov, men understreker betydningen av å ha tilstrekkelig kapasitet innen fagområder der etterspørselen etter arbeidskraft er størst. Dette gjelder særlig helse- og oppvekstfag, teknologi- og industrifag og bygg- og anleggsfag. Det bør videre legges til rette for fleksible og desentraliserte opplæringsmodeller som gjør det mulig å kombinere opplæring med arbeid og familieliv, og som sikrer tilgang til kompetanseutvikling i hele regionen. For mange voksne er geografisk nærhet til tilbudet avgjørende for å kunne gjennomføre opplæringen. Trøndelag sør mener derfor at videregående opplæring for voksne i størst mulig grad bør tilbys nær der folk bor, og at det bør vurderes modeller der ungdoms- og voksenopplæringen i større grad kan ses i sammenheng, samtidig som voksenopplæringen organiseres i tråd med gjeldende regelverk.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Trøndelag sør mener målene best kan nås gjennom: - sterkere kobling mellom utdanning og arbeidsliv - dimensjonering basert på framtidige kompetansebehov - samarbeid og arbeidsdeling mellom skolene - robuste fagmiljø kombinert med geografisk tilgjengelighet - styrket satsing på videregående opplæring for voksne. NAVs bedriftsundersøkelse viser at Trøndelag sør har den høyeste vekstoptimismen blant regionene i Trøndelag. Samtidig viser fylkeskommunens egne prognoser at regionen er blant dem som forventes å få lavest nedgang i antall 16–18-åringer fram mot 2040. Dette tilsier at framtidig skole- og tilbudsstruktur i Trøndelag sør ikke bør vurderes utelukkende ut fra generelle elevtallsprognoser og økonomiske hensyn, men også ut fra regionens kompetansebehov og arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft. Trøndelag sør er en geografisk stor region, og kompetansebehovene varierer mellom kommuner, næringer og bransjer. Tilbudsstrukturen må derfor bidra til å sikre tilgang på relevant kompetanse i hele regionen, samtidig som den legger til rette for god gjennomføring i videregående opplæring. De fire videregående skolene i regionen bør ses i sammenheng og utvikles som et samlet regionalt utdanningstilbud. Gjennom samarbeid, arbeidsdeling og utvikling av komplementære tilbud kan skolene samlet bidra til å møte regionens framtidige kompetansebehov. Trøndelag sør mener at et tett samarbeid mellom videregående skoler,

kommuner, lærebedrifter og næringsliv vil bli enda viktigere fram mot 2040. Tilbudsstrukturen bør derfor styrke samspillet mellom utdanning og arbeidsliv, sikre god tilgang på læreplasser og relevante opplæringsløp, og bidra til gode overganger til arbeidslivet. For Trøndelag sør er det særlig viktig å sikre rekruttering innen: - helse- og oppvekstfag - bygg- og anleggsgfag - tekniske og industrielle fag - landbruk og matproduksjon - reiseliv, service- og vertskapsnæringer Videregående opplæring for voksne vil være et stadig viktigere virkemiddel for å møte framtidige kompetansebehov og redusere mangel på arbeidskraft. Det bør derfor legges til rette for fleksible og desentraliserte opplæringsmodeller som sikrer tilgang til kompetanseutvikling i hele regionen. Framtidige endringer i tilbudsstrukturen må vurderes opp mot regionens dokumenterte behov for kompetanse, arbeidskraft og verdiskaping, og ikke utelukkende ut fra økonomiske hensyn eller generelle elevtallsprognoser.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

For Trøndelag sør innebærer trøndelagssamfunnets beste at tilbudsstrukturen: - sikrer tilgang på kompetent arbeidskraft i hele fylket - bidrar til verdiskaping og næringsutvikling - gir ungdom mulighet til å ta utdanning nær hjemstedet - fremmer gjennomføring i videregående opplæring - understøtter levende lokalsamfunn og regionale arbeidsmarkeder - legger til rette for livslang læring og kompetanseutvikling Trøndelagssamfunnets beste handler både om kvalitet i opplæringen og tilgang på framtidig arbeidskraft i hele fylket. Et sterkt Trøndelag forutsetter sterke regioner med tilgang på relevant kompetanse, kvalifisert arbeidskraft og gode utdanningstilbud. Trøndelagssamfunnets beste må derfor vurderes både i et fylkesperspektiv og i et regionalt perspektiv.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Dersom tilbud samles eller flyttes, bør følgende tiltak prioriteres: - styrket skoleskyss - bedre oppfølging av hybelboere - fleksible og digitale opplæringsmodeller - samarbeid mellom skoler og regioner - økonomiske ordninger som reduserer belastningen for elever og familier For mange elever vil nærhet til skole, familie og lokalsamfunn være viktig for trivsel, mestring og gjennomføring. Kompenserende tiltak må derfor være reelle og tilstrekkelige til å redusere de negative konsekvensene av økt reiseavstand. Kompenserende tiltak kan redusere ulempene ved økt reiseavstand, men kan ikke fullt ut erstatte betydningen av et geografisk tilgjengelig og tilstrekkelig bredt utdanningstilbud.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Trøndelag sør støtter at kvalitet i opplæringen, gjennomføring, robuste fagmiljø og ressursutnyttelse vektlegges i vurderingene av framtidig skole- og tilbudsstruktur. Samtidig mener vi at konsekvensene for elevens beste, regionalt arbeidsmarked, bosetting,

næringsutvikling og regionens samlede kompetansetilgang må inngå som like sentrale vurderingskriterier ved framtidige endringer. Vi mener det er særlig viktig at vurderingene tar hensyn til regionale forskjeller i demografi, kompetansebehov og arbeidsmarked. Trøndelag sør har dokumentert høy vekstoptimisme, betydelige framtidige kompetansebehov og en forventet elevtallsutvikling som skiller seg positivt ut sammenlignet med flere andre regioner i fylket. Dette bør tillegges vekt ved vurdering av framtidig tilbudsstruktur. Geografisk tilgjengelighet og tilbudsbredde bør tillegges særlig vekt på Vg1. Dersom tilbud må samles eller spesialiseres, mener Trøndelag sør at dette i større grad kan vurderes på Vg2 og Vg3 enn ved overgangen mellom grunnskole og videregående opplæring. For mange elever vil nærhet til et bredt utdanningstilbud være viktig for trivsel, gjennomføring og muligheten til å gjøre informerte utdanningsvalg. De fire videregående skolene i Trøndelag sør bør vurderes som deler av et samlet regionalt utdanningssystem. Endringer bør derfor ikke vurderes skolevis alene, men også ut fra hvordan skolene samlet kan bidra til å dekke regionens behov for kompetanse, arbeidskraft og verdiskaping. Videre mener vi at tett samarbeid mellom videregående skoler, kommuner, næringsliv og lærebedrifter bør inngå som et viktig vurderingsgrunnlag ved framtidige strukturendringer. Tilbudsstrukturen må understøtte gode overganger mellom utdanning og arbeid, samt bidra til god tilgang på læreplasser og relevant kompetanse i hele regionen.

UTDANNINGSFORBUNDET OPPDAL

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Tore Skaslien

Stilling: leder

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Tilbudsstrukturen må tilstrebe å imøtekomme behovet for arbeidskraft innen ulike sektorer, samt ønsker fra elevene. I den sammenheng er det viktig å ha i mente at også distriktene har behov for arbeidskraft innen alle fagområder. I region Sør med forholdsvis lange avstander mellom skolene vil en reduksjon av tilbud på enkelte skoler kunne føre til en ubalanse mellom tilbud og etterspørsel. For å unngå kreative løsninger på kant med gjeldende avtaleverk, vil det være gunstig med ordninger der undervisningsgruppene har færre elever.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Vi er redde for at en reduksjon av rammene til satsing på idrett vil føre til at private aktører i større grad vil etablere seg i regionen. Idrett i vgs har en lang tradisjon i Trøndelag, og er bærebjelken for satsing på alpinidretten, for eksempel i Oppdal. Resultater av satsingen innen spisset toppidrett har vært gode og høster anerkjennelse andre steder i landet. Elever fra denne satsingen har vist svært gode resultater nasjonalt og internasjonalt. Vi er usikre på om kvaliteten blir like god dersom rammene reduseres slik innstillingen foreslår. Vi legger også merke til at 3 skolesteder tilbyr samme idrett (langrenn). Vi tror at intensjonen innen spisset toppidrett i større grad oppfylles dersom samme idrett samles på en skole.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Mange elever endrer sine mål i løpet av de to første årene på yrkesfag, og det må være rom for å gjøre omvalg. Det er viktig å kunne tilby påbygg også ute i distriktene. Ved en sentralisering av dette tilbudet vil det stimuleres til ytterligere sentralisering.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

For denne elevgruppen er det viktig å ha skoletilbud nær sitt hjemsted. Det er lite ønskelig med lengre pendling. Trygghet og nærhet til lokalmiljøet kan virke positivt inn på den enkelte. Tilbudene i distriktene må være dimensjonert med tilstrekkelig kvalitet og omfang til å ivareta elevenes behov.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Det er vanskelig for oss å utale oss om det. Dette må ses opp imot øvrige tilbud i regionen.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Opplæringstilbudet for voksne i Trøndelag er for sentralisert. denne elevgruppen har et utgangspunkt som gjør det vanskelig å pendle. Mange har egne familier med barn, fritidsaktiviteter og deltidsjobb. Hverdagen for denne elevgruppen skal gå i hop. For mange av elevene er det en bakgrunn som gjør at de tar utdanningen som voksen. Behovet for arbeidskraft i framtida er stort, ikke minst i distriktene. Å tilby gode opplæringstilbud for denne gruppa i distriktene vil kunne føre til sårt trengt kompetanse og bosetting.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Ut ifra demografiske endringer i Trøndelag ser vi det er nødvendig med endringer i struktur for å oppnå målsettingene. En god involvering av partene er en selvfølge i denne prosessen.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Vi mener det er viktig å kartlegge konsekvensene av strukturelle endringer. Dersom det er ønskelig med en desentralisert bosetting i Trøndelag, så må det være levende bygdesamfunn. Ved reduksjon i skoletilbud vil det stimulere til ytterligere sentralisering. Sentralisering vil utarme fritidstilbud og jobbmuligheter for de unge. Et levende lokalmiljø vil kreve at man har yrkeskompetanse innen alle fagområder. Vi mener at kravet til oppfylning av klasser/ grupper ikke kan være like strengt ved små skoler eller der avstandene er store. Å opprettholde vg1 tilbud for så å samle tilbudene er heller ikke ønskelig. Det bør vurderes om framtidas inntaksordning til videregående opplæring i større grad fører til opprettholdelse av tilbudene i distriktene.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Kompenserende tiltak må ikke gå på bekostning av faglig og sosial utvikling hos elevene. Ved pendling kan elevene miste mulighet til å delta i samfunnslivet på hjemstedet sitt. Det kan føre til større forskjeller og en uheldig utvikling hos enkeltelever.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

I videre arbeid er det etter vår mening viktig å ivareta de ansatte. Det handler om faglig utvikling, forutsigbarhet, trivsel og gode rammer og arbeide under. Dette bør bli en egen del av det videre arbeidet.

Interkommunalt politisk råd Trøndelag sør

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Ann Kristin Landsem

Stilling: Daglig leder Studiesenter Trøndelag sør

Region: Trøndelag Sør

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Kommentar til spørsmål 1c – musikktilbud Trøndelag sør har ikke grunnlag for å anbefale hvilket av de foreslåtte alternativene fylkeskommunen bør velge. Vi vil likevel understreke betydningen av at elever fra hele fylket har tilgang til musikktilbud av god kvalitet. Flere elever fra regionen benytter slike tilbud utenfor egen region, og det er viktig at eventuelle endringer vurderes opp mot både kvalitet, tilgjengelighet og rekruttering til kunst- og kulturutdanning.

RØROS KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Mads Økdal Bukkvoll

Stilling: Formannskapssekretær

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Røros kommune er skeptisk til en generell reduksjon i kapasiteten innen yrkesfag til fordel for studieforbereidende utdanningsprogram. Dimensjoneringen av tilbudene bør ikke baseres på elevtall og kostnader alene, men også på utviklingen i det regionale arbeidsmarkedet, dokumenterte kompetansebehov og behovet for faglært arbeidskraft. Dette er særlig relevant for Røros og Trøndelag sør, hvor det er behov for fagarbeidere innen både offentlig og privat sektor. Røros kommune er derfor særlig bekymret for forslaget om å redusere Vg1 helse- og oppvekstfag ved Røros videregående skole fra to til én klasse. Regionen har behov for arbeidskraft innen blant annet helse, omsorg, barnehage og skole, og kommunen mener det er viktig at tilbudsstrukturen understøtter rekrutteringen til disse tjenestene. Kommunen mener samtidig at kapasiteten må kunne tilpasses variasjoner i søkertall og kompetansebehov fra år til år. Før tilbud bygges varig ned, bør det vurderes fleksible løsninger, blant annet justering av gruppestørrelser, samarbeid mellom videregående skoler, mer systematisk samarbeid koordinering på tvers av fylkesgrensen mot Nord-Østerdalen og samarbeid med lokale lære- og arbeidsplasser. For Røros er det naturlig å se kompetansebehov og arbeidsmarked i sammenheng på tvers av fylkesgrensen. Røros videregående skole har erfaring med å tilpasse tilbud, pause og reetablere utdanningstilbud og samarbeide med lokalt arbeidsliv og offentlig sektor. Denne fleksibiliteten bør videreføres. En framtidig tilbudsstruktur bør derfor ikke bli så rigid at tilbud som regionen har behov for, bygges varig ned som følge av lave søkertall i enkeltår. Røros kommune mener på denne bakgrunn at et bredt og relevant yrkesfaglig tilbud ved Røros videregående skole bør opprettholdes, og at eventuelle endringer må vurderes i et langsiktig regionalt kompetanse- og arbeidsmarkedsperspektiv.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Røros kommune støtter at organiseringen og finansieringen av spisset toppidrett vurderes på nytt. Når fylkeskommunen står overfor behov for betydelige prioriteringer i tilbudsstrukturen, mener kommunen at grunnleggende opplæringstilbud og tilbud som møter dokumenterte samfunns- og arbeidskraftbehov bør prioriteres. Kommunen mener derfor det er rimelig å vurdere om kostnader ved spisset toppidrett som går utover det fylkeskommunen er forpliktet til å finansiere, kan reduseres eller ivaretas gjennom andre organiserings- og finansieringsløsninger. Røros kommune støtter på denne bakgrunn en

prioritering av fylkeskommunens ressurser, som sikrer at særskilte satsinger ikke går på bekostning av bredden og tilgjengeligheten i det videregående opplæringstilbudet.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Røros kommune støtter at tilbudet om Vg3 påbygg dimensjoneres slik at flere elever som starter på yrkesfag, fullfører et yrkesfaglig løp og går videre mot fagbrev. God karriereveiledning I grunnskolen bør sikre at elevene kjenner konsekvensene og mulighetene ved både studiespesialisering og yrkesfaglig utdanningsløp, inkludert mulighetene for senere påbygging til generell studiekompetanse. En eventuell innstramming bør derfor ikke utformes slik at den i urimelig grad begrenser muligheten til omvalg og videre utdanning.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Røros kommune mener tilbud til elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring så langt som mulig bør organiseres nær elevens bosted. Dette er en særlig sårbar elevgruppe, og nærhet til familie, nettverk og kjente tjenester bør tillegges betydelig vekt. Terskelen bør derfor være høy for å sentralisere tilbud dersom konsekvensen er lang daglig reisevei eller behov for å flytte på hybel i ung alder. Det bør samtidig vurderes hvordan samarbeid mellom videregående skole, kommunale tjenester, NAV og arbeidslivet kan bidra til gode og individuelt tilpassede opplæringsløp.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

De interne innspillene fra virksomhetene i Røros kommune gir ikke tilstrekkelig grunnlag for å anbefale ett bestemt alternativ for dimensjoneringen ved Olav Duun videregående skole. Røros kommune har derfor ikke særskilte innspill til valg mellom alternativene, utover de generelle prinsippene kommunen legger til grunn for vurdering av tilbudsstrukturen: kvalitet, elevgrunnlag, geografisk tilgjengelighet, regionale kompetansebehov og konsekvenser for elever og lokalsamfunn.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Røros kommune mener videregående opplæring for voksne er et viktig virkemiddel for å møte behovene i det regionale arbeidsmarkedet og for å gi flere voksne mulighet til å oppnå fagbrev, varig arbeid og selvforsørgelse. Fleksible kvalifiseringsløp, herunder modulstrukturert opplæring og fagbrev på jobb, er særlig viktige for voksne som trenger å

kombinere opplæring med arbeid, familie- og omsorgsoppgaver. Slike ordninger kan samtidig bidra til at personer som allerede er i arbeid, eller står uten formell kompetanse, kan kvalifisere seg i samsvar med arbeidsmarkedets behov. Godt samarbeid mellom videregående opplæring, kommunene, NAV, opplæringskontorene og lokalt arbeids- og næringsliv er avgjørende. Røros kommune mener geografisk tilgjengelighet er en utfordring i dagens tilbud. Etter at deler av voksenopplæringstilbudet er sentralisert til Gaudal videregående skole, er avstanden for mange innbyggere i Rørosregionen så stor at tilbudet i praksis ikke oppleves som et reelt alternativ. Det bør derfor vurderes å etablere modulstrukturerte opplæringstilbud for voksne ved Røros videregående skole og samtidig videreutvikle mulighetene for fagbrev på jobb i samarbeid med lokale arbeidsgivere. For Røros er det naturlig å se arbeidsmarkedet på tvers av fylkesgrensen. Samarbeid Koordinering med Nord-Østerdalen bør derfor inngå i vurderingen av dimensjonering, organisering og gjennomføring av tilbud for voksne. Regionens kompetansebehov omfatter blant annet helse og omsorg, barnehage, skole, bygg og anlegg, tradisjonshåndverk og bygningsvern, reiseliv, salg og service, kokk- og servitørfag og industriell matproduksjon.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Røros kommune har forståelse for at endrede elevtall og økonomiske rammevilkår gjør det nødvendig å tilpasse tilbudsstrukturen. Kommunen mener samtidig at tiltakene må tilpasses de ulike geografiske og demografiske forholdene i fylket, utviklingen i det regionale arbeidsmarkedet og dokumenterte kompetansebehov. Det bør opprettholdes et bredt og tilgjengelig Vg1-tilbud i distriktene, særlig innen yrkesfag. Før tilbud bygges varig ned eller sentraliseres, bør fylkeskommunen vurdere fleksible løsninger som: - tilpasning av klasse- og gruppestørrelser - samarbeid mellom videregående skoler - koordinering på tvers av fylkesgrensen - alternative og fleksible opplæringsmodeller - økt bruk av lokale lære- og arbeidsplasser. For Rørosregionen bør tilbudsstrukturen ses i sammenheng med arbeidsmarkedet i både Trøndelag sør og Nord-Østerdalen. Fylkesgrensen bør ikke være til hinder for koordinering av opplæringstilbud der elevgrunnlag, kompetansebehov og geografiske forhold tilsier at dette er hensiktsmessig. Elevtall og kompetansebehov kan variere betydelig fra år til år. Tilbudsstrukturen bør derfor gi rom for å pause, reetablere og tilpasse tilbud når behovene endrer seg. Fleksibilitet er særlig viktig i distriktene, hvor permanent nedbygging av et tilbud kan gjøre det vanskelig å bygge opp igjen nødvendig kompetanse og kapasitet senere. Organisatoriske sammenslåinger kan vurderes dersom de gir reelle gevinster uten at lokale skolesteder og nødvendige tilbud forsvinner. Skolenedleggelse bør være siste alternativ.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Røros kommune mener forbedret skoleskyss, god oppfølging av hybelboere og alternative og fleksible opplæringsmodeller kan være viktige kompenserende tiltak dersom endringer i tilbudsstrukturen ikke kan unngås. Samtidig må kompenserende tiltak ikke brukes som begrunnelse for en sterkere sentralisering enn nødvendig. For mange ungdommer vil det beste tiltaket være å ha tilgang til et relevant opplæringstilbud innen rimelig avstand fra

hjemmet. De økonomiske konsekvensene for elever og familier må inngå i vurderingen. Dersom valg av utdanningsprogram innebærer at eleven må flytte på hybel eller får vesentlig økte reiseutgifter, kan familiens økonomiske situasjon få betydning for elevens reelle valgmuligheter. Røros kommune mener det er viktig at geografisk avstand og privatøkonomi ikke bidrar til sosial ulikhet i tilgangen til videregående opplæring. Dersom ungdom må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, bør oppfølgingen omfatte mer enn økonomiske støtteordninger. Særlig de yngste og mest sårbare elevene kan ha behov for sosial og praktisk oppfølging og et trygt bomiljø. Skoleskyssen må samtidig organiseres slik at elever som kan og ønsker å bo hjemme, ikke får urimelig lange skoledager.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

For Røros kommune innebærer trøndelagssamfunnets beste at hele Trøndelag skal være et godt sted å bo, utdanne seg og arbeide – også utenfor de største byene. Videregående opplæring er en viktig del av infrastrukturen i et lokalsamfunn. Vurderingen av tilbudsstrukturen må derfor omfatte mer enn kostnaden ved den enkelte skole, klasse eller elevplass. Det må også tas hensyn til: - ungdommenes mulighet til å gjennomføre opplæring nær der de bor - lokalt og regionalt arbeidslivs behov for kompetanse - tilgang på læreplasser og fagarbeidere - rekruttering til kommunale tjenester og privat næringsliv - bosetting og muligheten for å beholde unge mennesker i regionen - langsiktige konsekvenser for regional utvikling. Når ungdom må flytte ut av regionen for å gjennomføre ønsket videregående opplæring, kan det øke sannsynligheten for at de etablerer nettverk og videre utdannings- og arbeidslivstilknnytning andre steder. Tilbudsstrukturen bør derfor også vurderes i et langsiktig bosettings- og rekrutteringsperspektiv. Endringer i skole- og tilbudsstrukturen kan også få konsekvenser for sysselsetting og bosetting i vertskommunene. Reduksjon eller bortfall av utdanningstilbud kan redusere behovet for ansatte ved skolene og føre til tap av kompetanse og arbeidsplasser. I mindre lokalsamfunn kan dette få ringvirkninger for familier, bosetting, rekruttering og det lokale arbeidsmarkedet. Slike konsekvenser bør inngå i den samlede vurderingen av strukturendringer. Røros kommune mener derfor at trøndelagssamfunnets beste må vurderes i et langsiktig regionalt og samfunnsøkonomisk perspektiv og ikke ut fra fylkeskommunens direkte driftskostnader alene.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Røros kommune mener det er riktig å legge vekt på kvalitet, robuste fagmiljøer og god ressursutnyttelse. Samtidig bør de skolefaglige vurderingene suppleres med en tydelig vurdering av konsekvensene for den enkelte elev og for lokalsamfunnet. Ved vurdering av endringer i opplæringstilbud og skolestruktur mener kommunen at det særlig bør legges vekt på: - faktisk reisetid og elevenes mulighet til å bo hjemme - konsekvenser for sårbare elever og elever med ulike faglige forutsetninger - økonomiske konsekvenser for elever og

familier og betydningen dette kan ha for elevenes reelle valgmuligheter -forventede konsekvenser for gjennomføring -dokumenterte regionale behov for arbeidskraft og kompetanse -tilgang på læreplasser og samarbeid med lokalt arbeidsliv -konsekvenser for rekruttering til offentlig og privat sektor -konsekvenser for sysselsetting og kompetansemiljø i berørte lokalsamfunn -betydningen av videregående opplæring for bosetting og regional utvikling - samlede samfunnsøkonomiske kostnader og gevinster. Robusthet bør ikke defineres utelukkende ut fra skolestørrelse eller fulle klasser. I distriktene må også nærhet, tilgjengelighet, fleksibilitet og relevans for det lokale og regionale arbeidslivet inngå i vurderingen av kvalitet. Fritekst til 1C Røros kommune mener at tilgjengelighet og geografisk spredning må tillegges stor vekt ved vurderingen av framtidig musikktilbud. Musikktilbudene har betydning utover den enkelte skole ved at de bidrar til å opprettholde pedagogiske og utøvende kompetansemiljøer og til bredden i det regionale kulturlivet. Elever fra estetiske og kreative tilbud blir ofte viktige ressurser i lokalt kulturliv og frivillighet, og bortfall av slike tilbud kan svekke kulturtilbudet i lokalsamfunnet. For elever i distriktene er geografisk nærhet avgjørende for om et tilbud er reelt tilgjengelig. Røros kommune mener derfor at framtidig dimensjonering og lokalisering av musikktilbud i større grad bør vurderes på tvers av fylkesgrenser. For elever fra Rørosregionen kan et tilbud i Nord-Østerdalen være mer tilgjengelig enn et tilbud andre steder i Trøndelag. Samordning Koordinering mellom fylkeskommunene bør derfor inngå i vurderingen av hvordan en geografisk tilgjengelig og bærekraftig tilbudsstruktur kan opprettholdes. Røros kommune mener også at det er viktig å ivareta mangfoldet i videregående opplæring. Elever har ulike interesser, forutsetninger og ressurser, og tilbudsstrukturen bør gi reelle valgmuligheter også for elever som ønsker kreative og praktisk-estetiske utdanningsløp. Av de foreslåtte alternativene vurderer Røros kommune alternativ 1 som mest aktuelt, fordi dette i størst grad opprettholder dagens geografiske tilgjengelighet til musikktilbudene. Kommunen er samtidig opptatt av at en eventuell reduksjon i elevsatsen ikke må bli så stor at kvaliteten og bærekraften i tilbudene svekkes vesentlig. Før det gjøres endringer i musikktilbudene, bør mulighetene for bedre regional samordning, også på tvers av fylkesgrensene, vurderes.

3. Andre innspill eller kommentarer

Som samisk forvaltningskommune, mener Røros kommune at det samiske perspektivet må inngå som en del av vurderingsgrunnlaget ved framtidige endringer i skole- og tilbudsstrukturen i Trøndelag. Røros ligger i det sørsamiske området, hvor språk- og kompetansemiljøene er små og geografisk spredt. Endringer i opplæringstilbud og skolesteder kan derfor få konsekvenser som går utover den enkelte skole eller det enkelte utdanningstilbudet. Tilgang til samisk språk- og kulturkompetanse og muligheten til å bygge og opprettholde kompetansemiljøer må inngå i vurderingene. Aajege – samisk språk- og kultursenter ved Røros videregående skole er en viktig ressurs for sørsamisk språk, kultur og kompetanseutvikling, både lokalt og regionalt. Røros kommune mener det er viktig å ivareta og videreutvikle dette miljøet i den framtidige skole- og tilbudsstrukturen. Ved endringer som kan berøre samiske interesser, må fylkeskommunen også sikre at samiske perspektiver og rettigheter blir vurdert tidlig i prosessene, og at berørte samiske interesser involveres i tråd med gjeldende regelverk.

HOLTÅLEN KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Siri Grytbakk Hegseth

Stilling: Lærlingeansvarlig/konsulent

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Holtålen kommunes hovedfokus er at våre innbyggere skal ha en reel mulighet til videregående utdanning uten å måtte flytte på hybel. Størstedelen av våre hjemmeboende elever går ved Røros videregående skole, mens noen få av de som bor lengst nord i kommunen pendler til Gauldal videregående skole. I så måte er et grunnleggende tilbud ved Røros vgs. viktigst for oss, men tilbudet ved Gauldal vgs. er også av betydning. Som liten distriktskommune er det viktig at ungdommene våre bor her lengst mulig. De innehar viktige funksjoner i et lokalsamfunn mens de bor her, men man vet også at jo tidligere man flytter ut, jo større sjanse er det for at man ikke flytter tilbake. Og vi er avhengige av enhver som kan bidra i rekrutteringskabalen vår i fremtida. I så måte er tilbudet ved vår nærscole viktig, men også fleksibiliteten i tilbudet. Vi mener tilbudet må speile ungdommenes ønsker, men også næringslivets kompetansebehov. En lokal kompetansekartlegging i vårt næringsliv avdekker at den største kompetanseutfordringen næringslivet opplever per i dag er å få rekruttert kvalifisert personell. Samtidig melder mange at de har behov for flere ansatte de kommende årene, mens vi har de kjente demografiutfordringene med oss. Næringslivet poengterer at de gjerne samarbeider med utdanningsinstitusjonene om opplæring. Dette legger et godt grunnlag for fleksibilitet, men da må også de videregående skolene få et handlingsrom å være fleksible innenfor. For eksempel ved at de selv kan avgjøre om et tilbud settes på pause, eller at de øker til to klasser i stedet for én et år, dersom søkningen tilsier det (ref. Helse- og oppvekstfag ved Røros vgs.). Når det gjelder studieforberedende studieprogram, er det avgjørende at også det finnes ved distriktsskolene, da vi er avhengige av en bredde i arbeidsstokken. Å samle studieforberedende program kan kun være aktuelt der avstandene mellom studiestedene er korte.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Holtålen kommune støtter seg på svaret i forrige punkt, og mener skolenes utdanningstilbud må tilpasses ungdommenes ønsker, samt næringslivets kompetansebehov. Spisset toppidrett er et viktig tilbud for idrettsnasjonen og enkeltelever, men når de økonomiske realitetene er som de er, mener vi dette blir feil prioritering satt opp mot et bredt tilbud på yrkes- og studieforberedende fag. Vi peker også her på

fleksibilitet som en alternativ løsning, der man legger til rette for å kombinere studier og idrettssatsing på individbasis.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Holtålen kommune anser påbygging til generell studiekompetanse som et viktig tilbud for våre ungdommer og vårt næringsliv, og må vurderes på lik linje med yrkesfag og studieforberedende program med tanke på geografisk tilgjengelighet for unge i distriktene. Når det gjelder muligheten til å ta påbygg rett etter vg2, kontra etter læretida, er det en vanskelig avveining. Flere av våre unge melder om at de opplever økt motivasjon ved å gå en praktisk yrkesvei mot en høyskoleutdanning, i motsetning til studieforberedende program. Man kan anta at noen av disse har økt gjennomføringsevne med to år yrkesfag og ett år påbygg, enn tre teoritunge år med studieforberedende program. Og det er også uvisst om hvor enkelt det er å veilede disse inn på studieforberedende i første omgang. Frykten er at vi kan miste tiltrengt høyere kompetanse i lokalt næringsliv. Samtidig er det forståelse for at yrkesfagprogrammene er mer kostnadskreven, og at det først og fremst er ønskelig å ha de som ønsker å være fagarbeidere som elever på disse linjene. Her bør man vurdere alternativene godt opp mot hverandre, og sammenligne kostnader med disse skoleplassene opp mot elever som tar læretida og fagbrev før påbygg, samt vurdere realiteten for dårligere gjennomføring og elever som eventuelt dropper ut, og kostnaden med dette. God veiledning og rådgivning vil uansett være nødvendig på grunnskolenivå, sånn at alle kan ta et så kvalifisert valg som mulig på forhånd.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Holtålen kommune mener at det er av høy viktighet at elever med individuelt tilrettelagt opplæring får det i nærhet til bostedet, sånn at de kan bo hjemme om hensiktsmessig. Sammenslåing av tilbud bør kun skje der den geografiske avstanden er kort. Det er erfaringsmessig samarbeidet godt om disse ungdommene i mange år før de er videregående elever, så et fortsatt godt tilbud i sitt lokalsamfunn er viktig, både i videregående skoles sammenheng, men ikke minst for kontinuitet i tilbudet etter videregående utdanning.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Dette angår ikke Holtålen kommunes regiontilknytning, og vi har ingen merknader til dette.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Holtålen kommune ser viktigheten av å ha mulighet for videregående opplæring for voksne nært der de bor. Når vi kjenner til det betydelige behovet for kvalifisert arbeidskraft nå og i framtida, bør også denne muligheten for opplæring videreutvikles. Også her er det viktig med stor grad av fleksibilitet, og synergier fra samarbeid mellom skolene og lokalt næringsliv bør utnyttes. Det er naturlig at det er de videregående skolene som er base for også videregående opplæring for voksne, da de allerede innehar stor kompetanse, samt fasiliteter. Samtidig vil vi tro det styrker også de videregående skolene, da de kan være mer fleksible med tanke på personell og lokaler for å få til en kontinuitet i drift med varierende elevtall fra år til år. Digital undervisning kan skape fleksibilitet og bredere tilbud, men vi poengterer også at å møte opp et sted, være en del av en gruppe, skape relasjoner og tilhøre et nettverk er en stor styrke generelt i livet, så også i læreøymed, og man bør legge til rette for dette så godt det lar seg gjøre i nærheten av bostedet. Som voksen har man ofte forpliktelser som gjør at logistikken på pendling må gå opp med livet forøvrig. Med studielokasjoner på nærskolene kan man favne behovet for å både være digital, skape relasjoner ved å møte andre, men samtidig mestre hverdagen. En viktig fleksibilitet for å aktivere voksne studenter til økt kompetanse.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Holtålen kommune mener at vi må legge til rette for utdanning der folk bor. Vi er avhengige av rekruttering med fokus på riktig kompetanse. Da må vi gjøre bøygen for utdanning så liten som mulig, både for unge og voksne. Vi må tenke på gjennomføringsevne, elevers utdanningsønsker for å sikre indre motivasjon, samt lokalt næringslivs behov for kompetanse. Dette mener vi gjøres best nært der folk bor, i hele fylket. For å sikre dette er man avhengig av stor fleksibilitet i utdanningstilbudet, og godt samspill mellom flere aktører, både skoleverket, samt privat og offentlig næringsliv forøvrig.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Holtålen kommune påpeker vårt hovedfokus som nevnt i spørsmål 1a: "...våre innbyggere skal ha en reel mulighet til videregående utdanning uten å måtte flytte på hybel. Som liten distriktkommune er det viktig at ungdommene våre bor her lengst mulig. De innehar viktige funksjoner i et lokalsamfunn mens de bor her, men man vet også at jo tidligere man flytter ut, jo større sjanse er det for at man ikke flytter tilbake. Og vi er avhengige av enhver som kan bidra i rekrutteringsklubalen vår i fremtida". For å ivareta dette er det nødvendig å ha et utdanningstilbud nære der man bor. Det er det beste for hele Trøndelag at det bor folk i hele fylket, og at det er levende lokalsamfunn som bidrar til samfunnsutvikling.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Holtålen kommune mener at alle tre eksempler på kompenserende tiltak er viktige ved eventuelt endret tilbudsstruktur. Én løsning passer ikke alle, så her må flere tiltak kunne tas i bruk. Både for de som ønsker å flytte på hybel, de som ønsker å pendle og de som ikke finner noen av disse alternativene aktuelle for å fullføre skolegang.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Fritekst på spørsmål 1c - endring i musikktilbudet: Valgte alternativ 3 i skjemaet, da det måtte legges inn et svar, men riktig svar følger her: Holtålen kommune har for lite detaljkunnskap om musikktilbudet til å vurdere kvaliteten på tilbudet ved prisreduksjon opp mot antall studieplasser, som beskrevet i punktene 1, 2 og 3. Punkt 4 anses som uaktuelt, da det vil forringe tilbudet ved distriktsskolene, og majoriteten av våre ungdommer direkte. Spørsmål 2d: Holtålen kommune påpeker verdien av fleksibilitet i utdanningstilbudet. Dette kan sikre et bredt utdanningstilbud selv uten store organisatoriske endringer. Likedan økt samarbeid mellom skole og lokalt næringsliv. Elevens beste varierer fra elev til elev, så én løsning vil ikke fungere for alle. En del finner det nok like belastende å flytte på hybel som å pendle. Og et bredere utdanningstilbud ved eventuelle sammenslåinger eller nedleggelser av skoler hjelper ikke alle hvis de finner det uaktuelt å flytte. Å legge bredt til rette for elevens beste er enklere med en stor grad av fleksibilitet i utdanningen. Man kan også drøfte om næringslivets bidrag vil være like sterkt med lengre avstand til skoleinstitusjonene. Vi erfarer at en del bedrifter tenker på læreplasser som et samfunnsoppdrag, like gjerne som eget rekrutteringsbehov. Selv med færre læringer i fylket på grunn av synkende elevtall, kan man se for seg at stor geografisk avstand til skolene kan distansere næringslivet fra samfunnsoppdraget, da vi vet at de forskjellige praksisene underveis i læreløpet, for mange er en vei inn mot en læreplass. Det krever i så fall økt innsats og oppmerksomhet for å involvere næringsliv i hele fylket, også de med stor avstand til skoler.

FAGOPPLÆRING I FJELLREGIONEN

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Per Erik Sandnes

Stilling: Daglig leder

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Fagopplæring i Fjellregionen mener at endringer i tilbudsstrukturen må ta utgangspunkt i regionale kompetansebehov og behovet for levende lokalsamfunn. Lokale studietilbud bidrar til at flere ungdommer blir boende i regionen gjennom utdanningsløpet, noe som også kan være viktig for å sikre framtidig tilbakeflytting av personer med høyere utdanning. Fagopplæring i Fjellregionen bekymret for forslag som innebærer reduksjon i kapasitet samtidig som både næringsliv og offentlige tjenester opplever betydelige rekrutteringsutfordringer. Dette gjelder særlig innen helse- og oppvekstfag, hvor behovet for faglært arbeidskraft forventes å øke i årene framover. Men også i andre bransjer er behovet stort. En reduksjon i antall plasser kan føre til høyere inntakskrav, færre valgmuligheter for elevene og risiko for at ungdom som ønsker en praktisk utdanningsvei ikke får oppfylt førstevalget sitt. Yrkesfag gir mange elever en mer praktisk og motiverende skolehverdag. Dersom elever som ønsker yrkesfag i stedet presses over på studieforbereidende utdanningsprogram, kan dette bidra til redusert motivasjon og i verste fall økt frafall. Å opprettholde et bredt og tilgjengelig yrkesfaglig tilbud er derfor ikke bare et spørsmål om kompetanseforsyning til arbeidslivet, men også om gjennomføring og inkludering i videregående opplæring.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Er det fylkets ansvar å legge til rette for dette? Tilbudet er smalt og favner få elever. Kan en finne andre modeller der næringsliv og idrettsliv bidrar mer. Skoleløpet er såpass fleksibelt i dag at det kan finnes muligheter i mer ordinære løp)? Vi er for idrett men når rammene er stramme vil vi prioritere bredden av elever, der hovedandelen av elever er.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

2: legge ned to musikktilbud i fylket (da beholder vi kvaliteten, men færre elever får tilbudet)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Arbeidslivet i regionen har et økende behov for faglært arbeidskraft. Flere elever som velger læreplass og fullfører fag- eller svennebrev vil kunne bidra til å dekke dette behovet.

Fagopplæring i Fjellregionen mener derfor at statusen til fagutdanningene må styrkes, samtidig som de gode karriere- og videreutdanningsmulighetene blir tydeligere. I den forbindelse kan det være aktuelt å vurdere opptakskrav til påbygg, for eksempel knyttet til prestasjoner i fellesfag, eller fullført fag- svennebrev for å komme inn på påbygg.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

I byområder, hvor avstandene mellom skolene er relativt korte, kan samlokalisering være en god løsning. Dette kan bidra til å samle kompetanse, styrke fagmiljøene og gi elevene tilgang til et bredere og mer helhetlig tilbud. Viktig at samlokalisering samles i tilknytning til en videregående skole. For distriktsregioner mener Fagopplæring i Fjellregionen at denne typen tilbud i størst mulig grad må være lokalt tilgjengelig. Nærhet til hjemsted, familie og lokalsamfunn gir bedre forutsetninger for helhetlige og individuelt tilpassede opplæringsløp, og ikke minst gode overganger til arbeid, tilrettelagte tilbud og kommunale tjenester. Dette bygger på etablerte samarbeidsrelasjoner mellom skole, foresatte, kommunale tjenester, arbeidsliv og andre lokale aktører.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Fagopplæring i Fjellregionen har ikke tatt stilling til dette spørsmålet.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Fagopplæring i Fjellregionen mener skolene i regionen vår har både kapasitet, kompetanse og vilje til å bidra til dette arbeidet. Gjennom etablerte samarbeidsrelasjoner mellom videregående skoler, kommuner, næringsliv og opplæringskontor finnes det gode forutsetninger for å utvikle lokale og regionale løsninger som er tilpasset arbeidslivets behov. Det kan bli spesielt viktig å utnytte kapasitet og kompetanse for å gi opplæring til voksne når ungdomskullene synker - dette vil gjøre skolene mer bærekraftige og kan bidra til en mer forutsigbar tilbudsstruktur.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Fagopplæring i Fjellregionen mener framtidens tilbudsstruktur må bygge på fleksibilitet, lokale og regionale kompetansebehov og elevenes faktiske utdanningsvalg. Tilbud må kunne settes på pause når søkningen er lav, og gjenopprettes når elevgrunnlaget eller arbeidslivets behov tilsier det. Fagopplæring i Fjellregionen advarer mot omfattende sentralisering, sammenslåing av skoler eller nedbygging av tilbud i distriktene da det er store geografiske avstander mellom flere av skolene. For å opprettholde bosetting og verdiskaping i hele fylket er det viktig å ha et tilstrekkelig bredt tilbud lokalt, særlig på Vg1 og i størst mulig grad også på Vg2. Små skoler må ha en viss bredde for å treffe ungdommers utdanningsvalg og muligheter. Når det må gjøres prioriteringer innenfor stramme økonomiske rammer, mener Fagopplæring i Fjellregionen at hovedvekten bør

legges på tilbud som kommer den brede elevmassen til gode og som dekker arbeidslivets behov for kompetanse. Dette må også ses opp mot mer spissede tilbud som toppidrett og enkelte særskilte fordypningstilbud som omfatter relativt få elever. Samlet sett mener Fagopplæring i Fjellregionen at en fleksibel og desentralisert tilbudsstruktur gir de beste forutsetningene for høy gjennomføring, god kompetanseforsyning til arbeidslivet og fortsatt bosetting og samfunnsutvikling i hele Trøndelag.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Fagopplæring i Fjellregionen mener at Trøndelagssamfunnets beste handler om å utvikle hele fylket, ikke bare i bynære strøk. Levende lokalsamfunn, tilgang på kompetent arbeidskraft og gode utdanningsmuligheter i hele fylket er avgjørende for en bærekraftig og god samfunnsutvikling. Videregående opplæring spiller en sentral rolle i dette arbeidet. Når ungdom kan gjennomføre opplæringen nær hjemstedet, kan de samtidig bidra aktivt i lokalt kulturliv, idrett, frivillighet og samfunnsliv. Ungdom er en viktig ressurs i lokalsamfunnene, og det å beholde ungdom i egen region så lenge som mulig kan også øke sannsynligheten for tilbakeflytting senere. Fagopplæring i Fjellregionen mener derfor at tilbudsstrukturen må gi ungdom reelle valgmuligheter lokalt. Lange reiseavstander eller tidlig borteboertilværelse kan være krevende for mange elever og påvirke både trivsel, gjennomføring og tilhørighet. Dette er også viktig for rekrutteringen til arbeidslivet. Mange fagarbeidere blir værende i regionen der de tar utdanning og gjennomfører læretiden. Læreplasser og praksis i hjemområdet bidrar til å styrke koblingen mellom skole og arbeidsliv og sikrer framtidig kompetanse til kommuner, helse- og omsorgstjenester og næringsliv for øvrig. Samlet legger Fagopplæring i Fjellregionen i Trøndelagssamfunnets beste at videregående opplæring skal bidra til levende lokalsamfunn, høy gjennomføring, god kompetanseforsyning til arbeidslivet og bærekraftig utvikling i hele fylket. Dette krever en tilbudsstruktur som kombinerer kvalitet og effektiv ressursbruk med fleksibilitet, nærhet og muligheten til å utvikle kompetanse der folk bor.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen fører til lengre reiseavstander eller at flere elever må bo borte fra hjemmet, mener Fagopplæring i Fjellregionen at det må etableres kompenserende tiltak som reduserer belastningen for elevene og bidrar til høy gjennomføring. Lange reiseavstander og tidlig borteboertilværelse kan påvirke trivsel, tilhørighet og gjennomføring negativt. Aktuelle tiltak kan være styrket skoleskyss, utvidede ordninger for hybeltilskudd, økt oppfølging av borteboere, støtte til hjemreiser og andre tiltak som gjør overgangen til borteboertilværelsen enklere. Kompenserende tiltak kan være: Styrket skoleskyss, bedre kollektivtilbud, økt hybel tilskudd, tettere oppfølging av borteboere, gratis eller subsidierte hjemreiser, oppfølgingstjenester for borteboere, miljøarbeidere eller hybel kontakter, økt samarbeid med vertskommuner, støtteordninger for elever med særskilte behov. Kompenserende tiltak bør utformes slik at elevenes reelle mulighet til å velge utdanning ikke svekkes som følge av geografi eller økonomi. Målet må

være at endringer i tilbudsstrukturen ikke fører til lavere trivsel, redusert gjennomføring eller mindre sosial inkludering for elever i distriktsområdene. Særlig for elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring vil nærhet til familie og lokalsamfunn være viktig, og dette må tillegges stor vekt ved vurdering av framtidig tilbudsstruktur.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Fagopplæring i Fjellregionen mener at skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur må bygge på en helhetlig vurdering av elevenes beste, regionale kompetansebehov, geografiske forhold og samfunnsutviklingen i ulike deler av fylket. Elevenes beste må være et grunnleggende prinsipp i alle vurderinger. Dette innebærer at konsekvensene for trivsel, tilhørighet, læringsutbytte, gjennomføring og muligheten til å få oppfylt utdanningsønsker må vurderes grundig. Lange reiseavstander og økt behov for borteboertilværelse kan ha betydning for både læringsmiljø, psykososial trivsel og gjennomføring, og må derfor tillegges betydelig vekt. Fagopplæring i Fjellregionen mener videre at tilbudsstrukturen må sees i sammenheng med regionale kompetansebehov og arbeidsmarkedet. I mange distriktsområder er videregående skoler viktige leverandører av framtidig arbeidskraft til kommuner, helse- og omsorgstjenester, næringsliv og offentlig sektor. Endringer i skoletilbud må derfor vurderes opp mot langsiktige rekrutteringsbehov og muligheten til å sikre tilgang på kompetent arbeidskraft i hele fylket. Videregående opplæring er en viktig del av samfunnsinfrastrukturen i distriktene. Når ungdom kan ta utdanning nær hjemstedet, styrkes både tilknytningen til regionen og sannsynligheten for at kompetansen blir værende eller vender tilbake etter endt utdanning. Geografiske forhold må tillegges større vekt enn det som ofte kommer fram i generelle elevtallsprognoser. Trøndelag er et fylke med store regionale forskjeller, og konsekvensene av sentralisering er langt større i områder med lange avstander mellom skolene enn i bynære områder. Det som kan framstå som en hensiktsmessig løsning i sentrale deler av fylket, vil ikke nødvendigvis være en god løsning i distriktsregionene. Til slutt mener Fagopplæring i Fjellregionen at framtidige strukturendringer bør bygge på fleksibilitet framfor permanente nedbygginger. Erfaringene viser at søkertall og kompetansebehov kan variere over tid, og skolene bør derfor ha handlingsrom til å tilpasse kapasiteten og gjenopprette tilbud når elevgrunnlag og arbeidslivets behov tilsier det. Samlet mener Fagopplæring i Fjellregionen at skolefaglige vurderinger bør vektlegge: Elevenes beste, inkludert trivsel, mestring, tilhørighet og gjennomføring, elevenes reelle mulighet til å få oppfylt sine utdanningsvalg, regionale kompetansebehov og framtidig arbeidskraftbehov, betydningen av videregående opplæring for bosetting og næringsutvikling, geografiske avstander og konsekvenser av økt borteboertilværelse.

Melhus videregående skole

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Berit Aune Ølstøren

Stilling: Rektor

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

De studieforberedende utdanningsprogrammene bør i større grad dimensjoneres samlet på den enkelte skole, for eksempel ST og ID. Det kan gi skolene mer fleksibilitet, flere elever førstevalget sitt og et bedre grunnlag for robuste fagmiljøer. Skolene må samtidig få handlingsrom utover faste plasser. Å samle studiespesialisering ved færre skoler er ikke en god løsning, nye måter å sikre bredde i programfagene på bør heller utvikles. På yrkesfag er hovedutfordringen ikke først og fremst søkertallene, men at for få fullfører med fag- eller svennebrev. Tiltakene bør derfor særlig styrke overgangen fra skole til læreplass. Her bør en også se til det påbegynte arbeidet med å fornye videregående opplæring (UDIR KLAR2030). Melhus videregående skole støtter fylkeskommunens mål om høy kvalitet, sterke fagmiljøer, god gjennomføring og en tilbudsstruktur som møter framtidige kompetansebehov. Som randskole til Trondheim avlaster Melhus vgs de store byskolene og gir elever tilgang til et bredt tilbud innen rimelig reiseavstand. Denne funksjonen bør vektlegges når framtidens struktur utformes. Skolens kombinasjon av studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram er en styrke for elevene, regionen og arbeidslivet. En slik bredde gir fleksibilitet, støtter tverrfaglige fagmiljøer og gjør det lettere for flere elever å finne et utdanningsløp de kan lykkes i. Strukturendringer bør derfor ikke vurderes ut fra elevtall og innsparinger alene, men også ut fra kvalitet, gjennomføring, kompetansebehov og regional utvikling.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Vi støtter at spisset toppidrett kan reduseres som eget kostbart tilbud, men kvaliteten i toppidrettstilbudet og satsingen på idrettsfag må ivaretas. Et svekket offentlig tilbud kan føre til at flere elever søker private alternativer og bør inngå i konsekvensvurderingen.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Det bør utredes en hovedmodell der fullført læretid eller fagbrev er forutsetning for påbygg (Vg4), med et begrenset antall plasser for de som ønsker 3PB og har behov for et omvalg. Påbygg direkte etter Vg2 er ressurskrevende og kan fortrenge elever som ønsker å fullføre et ordinært 2+2-løp. Elever som allerede planlegger høyere utdanning, vil ofte få et bedre faglig grunnlag gjennom et studieforbereende utdanningsprogram og dermed bli mer studieforbereid. En omlegging må varsles tidlig og følges av god rådgivning, slik at elevene kan ta informerte valg. Med en slik endring kan en få like mange læringsselv med noe reduksjon av plasser på YF (jf. Vedlegg 1 3.2 c).

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

For Trondheim kan det være et alternativ å samle ITO- tilbud (hverdagslivstrening) da det ikke vil by på for lang reisevei for elevene. Dette vil gjøre det mulig å utvikle særskilt kompetanse, erfaring og et egnet fagmiljø for denne elevgruppen i Trondheim. Det er samtidig en styrke at også elever med individuelt tilrettelagt opplæring er en del av et større og mangfoldig skolemiljø (kan gi økt tilhørighet, deltakelse og inkludering i skolens faglige og sosiale fellesskap). For resten av skolen kan en sammensatt elevgruppe bidra til større forståelse, aksept og respekt for ulikhet. Et alternativ er å samlokalisere tilbudet for de som velger å fortsette på vgs. ut over et 3-4 årig løp. For regioner utenfor Trondheim bør dagens modell videreføres. En lokal tilhørighet kan sikre trygge og forutsigbare overganger til tilrettelagt arbeid, dagsenter eller andre aktuelle tilbud på grunn av tett samarbeid mellom skole og lokalsamfunn.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Melhus videregående skole har ikke særskilte merknader til dimensjoneringen ved Olav Duun videregående skole.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Melhus videregående skole har ikke et eget tilbud for voksne. På overordnet nivå framstår tilbudene som relevante, men voksenopplæringen bør få en tydeligere rolle i arbeidet mot mangel på fagarbeidere. Det forutsetter fleksible tilbud utviklet i tett samarbeid med arbeidslivet og eksisterende fagmiljøer ved skolene.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Flere virkemidler må kunne vurderes, blant annet samling av tilbud og krav til bedre oppfylld av grupper. Dersom målene ikke kan nås på andre måter, kan også samling på færre skolesteder bli nødvendig. Slike grep må imidlertid vurderes bredt: Lang reisevei og

hybelliv kan svekke gjennomføringen, og den videregående skolen er ofte en bærebjelke for kompetanse, arbeidskraft og bosetting i lokalsamfunnet.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste betyr høy gjennomføring, tilgang på fagarbeidere og høyere utdannet arbeidskraft, levende lokalsamfunn og et tilgjengelig utdanningstilbud i hele fylket. Nærhet til skolen er en viktig del av dette. Ungdom som må flytte på hybel, kan få større belastning og har også svakere tilknytning til hjemstedet. Effektiv ressursbruk må derfor balanseres mot elevens beste og regional utvikling.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Strukturendringer må følges av bedre skoleskyss, trygg og systematisk oppfølging av hybelboere og alternative opplæringsmodeller der det er pedagogisk forsvarlig. Vg1-elever og sårbare elevgrupper bør skjermes i størst mulig grad mot flytting og lang reisevei. Kompenserende tiltak må være finansiert og på plass før endringer gjennomføres.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Melhus videregående skole er i en utviklingsfase der framtidige arealløsninger og tilbudsstruktur må ses i sammenheng. Dette gir fylkeskommunen en viktig mulighet til å utvikle moderne læringsarenaer, styrke eksisterende fagmiljøer og legge til rette for tilbud som møter regionens framtidige kompetansebehov. Det er allerede startet en prosess med å se på tilbudsstrukturen ved Melhus videregående skole og Orkland videregående skole. Mye er avklart, men fylkestinget skal i oktober 2026 bla avgjøre om to paralleller på ST og Vg2 Mur- og betongfag (programområde for Bygg- og anleggsteknikk), skal tilbys ved Melhus videregående skole. I denne utredningsprosessen er det viktig for Melhus å sikre to paralleller på studiespesialisering. Det kan være avgjørende for å opprettholde tilstrekkelig bredde i programfagene og gi regionens elever et attraktivt tilbud. Blant annet for dekke opp for framtidas etterspørsel etter arbeidskraft som har universitet- eller høyskoleutdanning, spesielt realfag som regionen trenger for teknologisk utvikling og grønn omstilling. NiT Melhus og Midtre Gauldal vektlegger at næringslivets framtidige kompetansebehov, kommunens vekst og behovet for et bredt og attraktivt utdanningstilbud lokalt også må inngå i vurderingene. To paralleller på ST vil kunne gi et mer robust fagmiljø og større bredde i programfagene, samtidig som flere unge får mulighet til å ta studieforberedende utdanning i egen kommune. Ved dimensjonering av skolekapasiteten bør det samtidig tas høyde for usikkerheten i befolkningsframskrivingene. For Melhus viser tidligere framskrivinger (SSB) av aldersgruppen 16–18 år et avvik fra faktisk befolkning i 2026 på mellom 4,8 og 6,1 prosent for framskrivingene fra 2016 til 2022. 2022-framskrivingen undervurderte eksempelvis det faktiske antallet 16–18-åringer i 2026 med 39 ungdommer – mer enn én full klasse på Studiespesialisering (Trøndelag i tall). Selv om

den nyeste framskrivingen fra 2024 har et langt mindre avvik viser dette helt tydelig at elevgrunnlaget kan utvikle seg annerledes enn framskrevet. Usikkerheten forsterkes av forhold som er særlig relevante for Melhus, blant annet framtidig innvandring og bosetting. Melhus kommune har mottak for enslige mindreårige og disse gis opplæring ved Melhus vgs gjennom skolens overgangstilbud for nyankomne elever (ca 15 elever pr år). Også framtidige globale hendelser kan på kort tid påvirke elevgrunnlaget i regionen. Melhus kommune forventer en økt tilflytting da nye byggeklare boligfelt er en realitet i nær framtid. Melhus videregående skole har også en viktig avlastningsfunksjon for de videregående skolene i Trondheim. Med dagens inntaksordning vil Melhus ikke nødvendigvis være et reelt alternativ for alle elever i Trondheim, bortsett fra på enkelte utdanningsprogram. Skolen fungerer likevel som en ventil når elever ikke får plass ved ønsket skole i Trondheim. Hvert skoleår har Melhus videregående skole nær femti elever med bostedsadresse i Trondheim. Gode kollektivforbindelser gjør dette alternativet mulig. Kapasiteten og tilbudsbredden ved Melhus bør derfor vurderes som en del av den samlede videregående opplæringskapasiteten i og rundt Trondheim. Melhus videregående skole bør videreutvikles som en sterk regional skole med bredde i tilbudet, robuste fagmiljøer og en tydelig rolle som utdannings- og kompetansesenter mellom Trondheim og Gauldalsregionen. Dette innebærer blant annet å sikre tilstrekkelig dimensjonering av studiespesialisering og videreutvikle yrkesfaglige tilbud i tråd med regionens kompetansebehov. Det vil støtte TRFKs ambisjoner for opplæringa fram mot 2040 om kvalitet, best mulig læringsutbytte og høy fullføringsgrad i videregående opplæring. Innspillene og høringssvaret er drøftet med tillitsvalgte.

Privatperson

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Lars Johann Magnus Forsberg

Region: Trøndelag Sør

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

Røros videregående skole

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Martin Løvø

Stilling: rektor

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Røros videregående skole mener at tilbudsstrukturen i størst mulig grad må dimensjoneres ut fra elevenes søkning og arbeidslivets behov, og ikke gjennom fastsatte begrensninger i antall klasser eller elevplasser. Dette er særlig viktig innen helse- og oppvekstfag (HO), der behovet for fagarbeidere er stort og forventes å øke i årene som kommer. Skolen ønsker derfor å opprettholde muligheten for å etablere to klasser på helse- og oppvekstfag når søknadsgrunnlaget tilsier det. En reduksjon til én klasse vil kunne føre til høyere inntakskrav og redusere mulighetene for elever med lavere karaktergrunnlag. Erfaring viser at mange av disse elevene utvikler seg gjennom praktisk opplæring og modning, og senere blir kompetente og etterspurte fagarbeidere. En slik innsnevring av tilbudet kan derfor svekke rekrutteringen til viktige yrker innen blant annet helse- og omsorgssektoren. Røros videregående skole vil også understreke at vurderingen av kapasiteten på HO må sees i sammenheng med dimensjoneringen av påbygg til generell studiekompetanse. Dersom antall plasser på HO reduseres, samtidig som det blir færre plasser på påbygg, kan konsekvensen bli at de sterkeste elevene i større grad orienterer seg mot studieforbereidende løp, mens rekrutteringen til fagbrevutdanningene svekkes. Det er viktig å sikre en tilbudsstruktur som bidrar til at flere gjennomfører fagbrev, særlig innen fagområder der samfunnet har et betydelig og økende behov for arbeidskraft. For yrkesfag generelt mener skolen at det er avgjørende å opprettholde et bredt og tilgjengelig tilbud. Næringslivet og offentlige tjenester er avhengige av yrkesfaglig kompetanse, og tilbudsstrukturen bør støtte opp om dette behovet. Skolen er positiv til tiltak som kan bidra til at flere fullfører fagbrev før de eventuelt velger påbygging til studiekompetanse. Videre bør det vurderes alternative opplæringsmodeller innen enkelte helsefag, herunder treårige løp (1+2) der dette er hensiktsmessig. Når det gjelder enkelte spesialiserte tilbud, som yrkessjåførutdanning, bør det vurderes om landslinjetilbud og ordinære regionale behov behandles separat. Videre kan det være hensiktsmessig å se på om antallet fagbrev innen enkelte programområder, eksempelvis teknologi- og industrifag (TIF), kan forenkles uten at dette svekker arbeidslivets kompetansebehov. Røros videregående skole er ressurskole for opplæring i samiske fag, og har et særskilt ansvar for koordinering av samisk opplæring i den sørlige delen av Trøndelag. Skolen samarbeider tett med Aajege, som er et sørsamisk språk- og kultursenter lokalisert ved Røros videregående skole. Ved vurdering av framtidig tilbudsstruktur må fylkeskommunens ansvar for samisk språk og kultur tillegges vekt. Skolen mener derfor at det fortsatt bør være mulig å lyse ut opplæringstilbud innen Duodji

og reindrift når elevgrunnlaget tilsier det. Duodji og reindrift er en viktig bærer av sørsamisk kultur, språk, tradisjonell kunnskap og identitet, og tilbudet bidrar til å styrke kompetanse og rekruttering innen det sørsamiske området. For studieforberedende utdanningsprogram støtter ikke Røros videregående skole en økt bruk av nettbasert opplæring. Erfaringene fra skolen tilsier at elevene får et dårligere læringsutbytte når opplæringen gjennomføres digitalt fremfor i et fysisk læringsfellesskap. Særlig i distriktene er skolen en viktig arena for læring, tilhørighet og oppfølging. Eventuelle effektiviserings tiltak bør derfor ikke baseres på en forventning om økt nettbasert undervisning. Samlet sett mener Røros videregående skole at framtidig tilbudsstruktur må ivareta elevenes valgmuligheter, gjennomføring, arbeidslivets kompetansebehov og fylkeskommunens ansvar for samisk språk og kultur. Fleksibilitet i klasseoppsett, sterk satsing på yrkesfag, rekruttering til fagbrev og videreutvikling av kompetansemiljøer som understøtter opplæring i sørsamisk språk og kultur bør være sentrale prinsipper i det videre arbeidet.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Røros videregående skole mener at tilbud innen idrett må organiseres på en måte som ivaretar både elevenes mulighet til å satse på idrett og samtidig gjennomføre videregående opplæring med god kvalitet. For mange ungdommer vil kombinasjonen av toppidrettssatsing og ordinært studieforløp være krevende, og det er derfor viktig å legge til rette for fleksible løsninger. Skolen mener at det bør vurderes å gå tilbake til en ordning der elever som ønsker å satse på idrett kan gjennomføre ordinær studiespesialiserende utdanning over fire år. En slik modell gir elevene bedre mulighet til å kombinere skolegang og idrettssatsing uten at det går på bekostning av læringsutbytte, gjennomføring eller elevens totale belastning. Modellen vil kunne gi større fleksibilitet og bidra til at flere elever kan utvikle sitt potensial både innen utdanning og idrett. Samtidig mener skolen at framtidige satsinger på idrett må ses i lys av fylkeskommunens samlede ansvar for videregående opplæring og tilgjengelige ressurser. Dersom den nye finansieringsmodellen legges til grunn, bør idrettsorganisasjoner og særidretter ta en større del av det økonomiske ansvaret knyttet til den spissede idrettssatsingen. Dette kan bidra til å sikre en mer bærekraftig ressursbruk, samtidig som fylkeskommunen i størst mulig grad kan prioritere brede utdanningstilbud og opplæringstilbud som er viktige for arbeidslivets kompetansebehov. Samlet sett mener Røros videregående skole at satsingen på idrett bør bygge på fleksible opplæringsløp for den enkelte elev, samtidig som finansiering og ressursbruk balanseres mot behovet for å opprettholde et bredt og tilgjengelig utdanningstilbud i hele Trøndelag.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Røros videregående skole mener at hovedregelen bør være at elever fullfører og består fagbrev før de gis adgang til påbygging til generell studiekompetanse. En slik modell vil styrke yrkesfagenes egenverdi, bidra til flere fullførte fagbrev og sikre samfunnet den fagkompetansen det er et stort og økende behov for. Skolen støtter derfor innspillene fra folkemøtene om å stramme inn muligheten til å ta VG3 påbygging til generell studiekompetanse. Ved å stille krav om bestått fagbrev før påbygg kan man redusere antallet elever som velger yrkesfag primært som en alternativ vei til studiekompetanse. Samtidig vil dette bidra til å redusere risikoen for kostbare og avbrutte yrkesfaglige opplæringsløp og styrke rekrutteringen til yrker der arbeidslivet har et betydelig kompetansebehov. Røros videregående skole ser også positivt på at det vurderes karakterkrav for opptak til påbygg. Et krav knyttet til karakterer i fellesfagene fra Vg1 og Vg2 på yrkesfag kan bidra til at elever tidlig blir bevisste på hvilke faglige forutsetninger som kreves dersom de ønsker å gå videre til studiekompetanse. Dette kan motivere flere til å prioritere skolearbeidet gjennom hele opplæringsløpet. Samtidig vil et slikt krav kunne føre til at flere velger læreplass og fagbrev framfor påbygg etter Vg2. Skolen er imidlertid usikker på om en strammere dimensjonering av påbyggstilbudet alene vil føre til at flere elever velger studiespesialiserende utdanningsprogram eller fullfører fagbrev. Det er en risiko for at elever med høyt karaktersnitt fortsatt velger yrkesfag med sikte på senere påbygg, noe som kan bidra til økt konkurranse om plassene på enkelte yrkesfaglige program og samtidig gjøre det vanskeligere for elever med lavere karaktergrunnlag å få plass. På denne bakgrunn vurderer skolen at krav om fullført fagbrev vil være et mer målrettet og treffsikkert virkemiddel enn en ren reduksjon i antall påbyggplasser. For elever innen de tekniske utdanningsprogrammene mener Røros videregående skole at forkurs til ingeniør- og teknologistudier ofte vil være en bedre vei videre enn generell studiekompetanse. Forkurset gir faglig fordypning i de fagene som er mest relevante for videre tekniske studier, og bør fortrinnsvis tas etter at fagbrev er oppnådd. Dette gir elevene både en solid yrkesfaglig kompetanse og et godt grunnlag for videre utdanning. Videre bør det vurderes fleksible modeller der påbygg eller annen studiekompetansegivende opplæring kan kombineres med arbeid, læretid eller videre kompetanseutvikling etter oppnådd fagbrev. Slike løsninger kan bidra til at flere fullfører yrkesutdanningen samtidig som mulighetene for videre studier ivaretas. Samlet sett mener Røros videregående skole at framtidig dimensjonering av påbygg til generell studiekompetanse bør bygge på prinsippet om fagbrev først. Dette vil styrke yrkesfagene, dekke arbeidslivets behov for fagarbeidere og samtidig sikre gode muligheter for videre utdanning for dem som ønsker det.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Røros videregående skole mener at tilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) i hovedsak bør være integrert i de ordinære videregående skolene. Våre erfaringer viser at kvaliteten i tilbudet er avhengig av stabile personalressurser, egnede lokaler og

gode muligheter for deltakelse i skolens faglige og sosiale fellesskap. Ved Røros videregående skole fungerer dagens organisering godt. ITO-avdelingen er lokalisert sentralt i skolens bygningsmasse, noe som gir elevene nærhet til skolens fellesarenaer, verksteder og aktiviteter. Dette bidrar til inkludering og tilhørighet, samtidig som det gir fleksibilitet til å tilpasse opplæringen ut fra den enkelte elevs ønsker, behov og forutsetninger. Skolen er en viktig sosial arena for disse elevene, og vi mener det har stor verdi at de er en naturlig del av skolemiljøet. Vi ser også positive effekter av at lokalene og kompetansen benyttes på tvers av elevgrupper. Enkelte elever i ordinære utdanningsløp benytter rom i ITO-avdelingen som en del av tilrettelagt undervisning, og lærere og miljøterapeuter tilknyttet ITO bidrar også i undervisning og oppfølging av andre elever ved skolen. Dette skaper helhetlige fagmiljøer og gir en mer effektiv utnyttelse av skolens samlede kompetanse. Røros videregående skole mener videre at arbeidslivstilknytning må være en sentral del av tilbudet til elever som har forutsetninger for å bli lærekandidater. Målet bør være at disse elevene får praksiserfaring i løpet av skoleårene. Skolen har gode erfaringer med samarbeid med lokalt næringsliv og virksomheter, blant annet Optimus AS, og slike samarbeid er viktige for å gi elevene relevant opplæring, mestingsopplevelser og gode overganger til arbeid og voksenliv. For å videreføre og utvikle kvaliteten i tilbudet er det avgjørende å beholde den kompetansen og de ressursene som allerede finnes ved skolene. Kontinuitet i personalgruppen, tett samarbeid med foresatte og gode samarbeidsrelasjoner med eksterne instanser er viktige forutsetninger for at elevene skal få best mulig utbytte av opplæringen og kunne nå sitt potensial. På bakgrunn av våre erfaringer anbefaler Røros videregående skole at ITO-tilbud i størst mulig grad fortsatt lokaliseres ved de ordinære videregående skolene, og at tilbud ikke flyttes ut dersom dette svekker elevenes mulighet til inkludering, deltakelse i skolefellesskapet eller tilgang til relevante fagmiljøer og personalressurser. Samlokalisering med den ordinære skolen gir etter vår vurdering de beste forutsetningene for læring, trivsel og utvikling.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole?

Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Røros videregående skole har ikke tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om lokale forhold, søkermønstre, kapasitetsutfordringer, arbeidslivets behov og de samlede konsekvensene av de foreslåtte alternativene ved Olav Duun videregående skole til å kunne gi en faglig begrunnet anbefaling om valg av alternativ 1 eller alternativ 2. Dimensjonering av tilbud ved den enkelte skole bør baseres på lokale vurderinger og innspill fra skolen selv, regionale arbeidslivsaktører og andre relevante interessenter som har nødvendig kjennskap til behovene i området. Røros videregående skole velger derfor å ikke ta stilling til hvilket av de to alternativene som bør legges til grunn for den videre utviklingen av tilbudsstrukturen ved Olav Duun videregående skole.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Røros videregående skole mener at tilbudene innen videregående opplæring for voksne må utvikles slik at de i enda større grad møter arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft. Dette krever gode samarbeidsmodeller mellom videregående skoler, kommuner, opplæringskontor og næringsliv, samtidig som opplæringen organiseres innenfor rammene av gjeldende lovverk og de rettighetene som gjelder for voksne deltakere. Behovet for faglært arbeidskraft er økende i store deler av Trøndelag. For å sikre nødvendig kompetanse i både offentlig og privat sektor er det viktig at voksne får tilgang til fleksible og tilgjengelige opplæringstilbud. Tilbudene må utformes slik at de lar seg kombinere med arbeid og familieliv, og de bør i størst mulig grad tilbys lokalt eller regionalt, nær der deltakerne bor og arbeider. Røros videregående skole mener at de videregående skolene representerer en betydelig ressurs i dette arbeidet. Skolene har etablerte fagmiljøer, relevant kompetanse og infrastruktur som kan benyttes mer aktivt i opplæringen av voksne. Gjennom samarbeid med kommuner, næringsliv og opplæringskontor kan det utvikles målrettede tilbud som svarer på lokale og regionale kompetansebehov. Røros videregående skole vil også peke på det gode samarbeidet med Aajege, som er et sørsamisk språk- og kultursenter organisert ved skolen. Kompetansemiljøet ved Aajege bidrar til utvikling av opplæringstilbud og kompetanseheving for voksne innen samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap. Dette er viktig fagmiljø både for å ivareta samiske rettigheter og for å møte kompetansebehov i kommuner, offentlig sektor og andre virksomheter i det sørsamiske området. Særlig i distriktene er det viktig å utnytte den kapasiteten og kompetansen som allerede finnes ved de videregående skolene. Lokalt forankrede opplæringstilbud kan bidra til bedre ressursutnyttelse, høyere gjennomføring og økt tilgang på faglært arbeidskraft. Dette er viktig både for den enkelte deltaker, for arbeidsgivere som har behov for kompetanse, og for å opprettholde livskraftige lokalsamfunn i hele Trøndelag. Samlet sett mener Røros videregående skole at opplæring for voksne i større grad bør ses som en integrert del av det samlede opplæringstilbudet i fylket. Ved å ta i bruk eksisterende kompetansemiljøer og ledig kapasitet ved skolene kan flere voksne få mulighet til å oppnå formell kompetanse, samtidig som arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft ivaretas. Dette gjelder også behovet for kompetanse innen samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap, der Aajege og Røros videregående skole representerer et viktig regionalt kompetansemiljø.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Røros videregående skole mener at framtidens tilbudsstruktur må bygge på en balanse mellom kvalitet, effektiv ressursutnyttelse, arbeidslivets kompetansebehov og målet om levende lokalsamfunn i hele Trøndelag. Dette innebærer at tilbudene må organiseres slik at elever får reelle muligheter til å gjennomføre videregående opplæring nær hjemstedet, samtidig som fylkeskommunen sikrer robuste fagmiljø. Skolen mener at Vg1-tilbud bør prioriteres ved alle videregående skoler. Dette er avgjørende for å gi elevene et lokalt tilbud og legge grunnlaget for god gjennomføring. Når det gjelder Vg2 yrkesfag, kan det være

hensiktsmessig å samle enkelte tilbud på færre skoler for å sikre kvalitet og bærekraftige fagmiljø, men det må samtidig være et mål at yrkesfaglige tilbud er tilgjengelige i alle inntaksområder. Dimensjoneringen må ta hensyn til behovene i det lokale og regionale arbeidslivet. Røros videregående skole mener også at det må være tilstrekkelig fleksibilitet i tilbudsstrukturen til å kunne lyse ut Vg2-tilbud hvert år, selv om tilbudene ikke nødvendigvis starter opp årlig. Det bør fortsatt være mulig å sette minimumskrav til elevtall for oppstart, men tilbudene må være synlige og søkbare slik at elever og lokalt arbeidsliv kan planlegge for framtidige behov. Dette er særlig viktig i distriktene, hvor bortfall av enkelte tilbud raskt kan få konsekvenser både for rekruttering til lokale læreplasser og for tilgangen på faglært arbeidskraft. For region sør er dette spesielt viktig. Nedgangen i elevtallet er betydelig mindre enn i flere andre deler av fylket, samtidig som avstandene mellom skolene er store. Røros videregående skole mener derfor at det er avgjørende å opprettholde de skolene og tilbudene som allerede finnes i regionen. Lokale videregående skoler er viktige for bosetting, rekruttering og utvikling av lokalt næringsliv. Erfaring viser at elever som tar utdanning i hjemregionen i større grad blir værende eller vender tilbake etter endt utdanning. Skolens samarbeid med lokalt næringsliv om utplassering, praksis og læreplasser bidrar direkte til å dekke regionens behov for arbeidskraft. En svekkelse av de lokale tilbudene vil derfor kunne få konsekvenser langt utover skolesektoren. Røros videregående skole ivaretar i tillegg et fylkesdekkende ansvar for koordinering av samisk opplæring i den sørlige delen av Trøndelag og er vertskap for Aajege, som er et sentralt sørsamisk språk- og kultursenter. Ved vurdering av framtidig tilbudsstruktur må disse funksjonene tillegges betydelig vekt, da de representerer nasjonale og regionale forpliktelser knyttet til bevaring og utvikling av sørsamisk språk og kultur. Region sør har i tillegg en særskilt betydning som en del av det sørsamiske området. Røros videregående skole som sørsamisk ressurskole, er sammen med Aajege et viktig kompetansemiljø for sørsamisk språk, kultur og identitet. Ved vurdering av framtidig tilbudsstruktur må fylkeskommunen legge vekt på at disse funksjonene representerer mer enn et ordinært skoletilbud. De er en del av Trøndelags ansvar for å ivareta og utvikle sørsamisk språk og kultur for framtidige generasjoner. Røros videregående skole vil også understreke at vurderinger av tilbudsstruktur må ta et bredere samfunnsperspektiv enn fylkeskommunens budsjett alene. Dersom flere elever må flytte hjemmefra for å gjennomføre videregående opplæring, kan dette medføre økte samfunnskostnader og samtidig gi lavere gjennomføring. Forskning og erfaring viser at lokal tilhørighet, nærhet til hjemmet og muligheten til å få sitt førstevalg bidrar positivt til gjennomføring og trivsel i videregående opplæring. For sørsamiske ungdommer er tilgjengelighet til samisk språk- og kulturkompetanse avgjørende. Tilbudene ved Røros videregående skole bidrar til å sikre at elever kan få opplæring og identitetsstyrkende møteplasser i sitt eget kulturområde. En ytterligere sentralisering vil svekke denne funksjonen. Når det gjelder organisering av ledelse, administrasjon og elevtjenester, mener skolen at eventuelle samordninger mellom skoler bare bør vurderes der den geografiske avstanden er kort og hvor det er praktisk mulig å sikre nærhet til elever og ansatte. Tilgjengelige støttefunksjoner og tett oppfølging er avgjørende for skolens kvalitet og elevenes læringsmiljø. Videre bør det utvikles mer fleksible opplæringsløp som tar hensyn til at elever har ulike forutsetninger og behov. Noen

elever kan ha utbytte av å gjennomføre opplæringen på kortere tid, mens andre vil ha behov for mer tilpassede og fleksible løp. Skolen mener også at det bør vurderes modeller der påbygg til generell studiekompetanse kan kombineres med læretid, for eksempel gjennom nettbaserte eller samlingsbaserte tilbud etter at eleven har gått ut i lære. Samlet sett mener Røros videregående skole at målsettingene best kan oppnås gjennom å opprettholde sterke lokale skolemiljø, sikre yrkesfaglige tilbud i alle regioner, gi større fleksibilitet i dimensjoneringen av tilbudene og legge til rette for et tett samarbeid mellom skole og arbeidsliv. Dette er avgjørende for å sikre høy gjennomføring, tilgang på nødvendig kompetanse i hele Trøndelag og ivaretagelse av fylkeskommunens ansvar for sørsamisk språk, kultur og kompetanseutvikling.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Røros videregående skole mener at trøndelagssamfunnets beste handler om å sikre bærekraftige og livskraftige lokalsamfunn i hele fylket. Dette forutsetter at innbyggere i både byer og distrikter har tilgang til utdanning, arbeid og muligheter for kompetanseutvikling gjennom hele livet. Et sentralt virkemiddel for å nå dette målet er å opprettholde desentraliserte opplæringstilbud for både ungdom og voksne. Videregående skoler spiller en viktig rolle som kompetanseinstitusjoner og utviklingsaktører i sine lokalsamfunn. Når utdanningstilbud finnes lokalt, styrkes mulighetene for at ungdom blir boende i regionen eller vender tilbake etter endt utdanning, samtidig som lokalt arbeidsliv får tilgang på nødvendig kompetanse. Trøndelagssamfunnets beste handler også om å ivareta samisk språk, kultur og samfunnsliv som en viktig del av regionens identitet og kulturarv. Røros kommune er samisk forvaltningskommune som ligger i den sørsamiske delen av Sápmi, og er et viktig knutepunkt for samer i hele det Rørossamiske området. Videregående opplæring spiller en sentral rolle i å sikre rekruttering til samiske språk- og kulturmiljøer og i å gi samiske ungdommer mulighet til å utvikle språk, identitet og tilhørighet. Trøndelag fylkeskommune har et særskilt ansvar for å legge til rette for samiske språk- og kulturtilbud. Røros videregående skole og Aajege utgjør i dag en viktig del av fylkets infrastruktur for å sikre sørsamisk språk, kultur og kompetansebygging. Røros videregående skole mener også at ungdom i distriktene skal ha de samme mulighetene som ungdom i mer sentrale områder. Tilbudsstrukturen må derfor utformes slik at geografi i minst mulig grad begrenser elevenes utdanningsvalg. Gode og tilgjengelige opplæringstilbud i hele fylket er viktig både for likeverdige muligheter og for å sikre høy gjennomføring i videregående opplæring. Videre er det viktig at både ungdom og voksne har muligheter til omskolering, videreutdanning og kompetansepåfyll gjennom hele yrkeslivet. Arbeidslivet er i stadig endring, og fleksible utdanningstilbud vil være avgjørende for å møte framtidige kompetansebehov i både privat og offentlig sektor. For Røros videregående skole innebærer trøndelagssamfunnets beste også at distriktene opprettholder en balansert befolkningssammensetning med mennesker i alle aldersgrupper. Levende lokalsamfunn er avhengige av at unge mennesker kan utdanne seg, etablere seg og finne arbeid lokalt. Videregående skoler er derfor ikke bare utdanningsinstitusjoner, men også en viktig forutsetning for bosetting, verdiskaping og

samfunnsutvikling i hele Trøndelag. Samlet sett mener Røros videregående skole at trøndelagssamfunnets beste ivaretas gjennom en tilbudsstruktur som kombinerer kvalitet og effektiv ressursbruk med sterke lokale utdanningstilbud, like muligheter for elever uavhengig av bosted og en aktiv satsing på kompetanseutvikling for både ungdom og voksne i hele fylket. Dette innebærer også et tydelig ansvar for å bevare og videreutvikle samisk språk, kultur og kompetanse. Røros videregående skole og Aajege utgjør et sentralt sørsamisk kompetansemiljø, og framtidige strukturvedtak bør bidra til å styrke disse funksjonene som en del av Trøndelags samlede samfunnsutvikling.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Røros videregående skole mener at eventuelle endringer i skole- og tilbudsstrukturen må følges av gode kompenserende tiltak som reduserer de negative konsekvensene for elevene. Målet må være å sikre likeverdige muligheter for utdanning uavhengig av bosted, samtidig som gjennomføring, trivsel og tilhørighet ivaretas. Digitale løsninger kan være en del av dette arbeidet. For enkelte fag og opplæringstilbud kan digital undervisning bidra til at elever kan bo hjemme i større grad, selv om deler av opplæringen er knyttet til en annen skole. Slike løsninger bør imidlertid være et supplement til, og ikke en erstatning for, fysisk undervisning og oppfølging. For elever som må bo borte på grunn av skoletilbudet, er det viktig å sikre gode rammevilkår. Det må være tilgang på et tilstrekkelig antall egnede hybler, og kostnadene bør i størst mulig grad kunne dekkes innenfor ordninger som borteboerstipend. Dette er særlig viktig for å unngå at familiens økonomi blir avgjørende for hvilke utdanningsmuligheter eleven har. Skolen mener også at kollektivtransport og reiseløsninger må tilpasses behovene til elever som pendler eller bor på hybel. Gode transportordninger kan gjøre det mulig for flere å opprettholde tilknytningen til hjemstedet og redusere belastningen ved å måtte flytte hjemmefra. Videre er det viktig at skolene har ressurser til å følge opp elever som bor på hybel. Overgangen til en ny skole og et nytt bosted kan være krevende for mange ungdommer. Tett oppfølging fra skole, elevtjenester og andre støttefunksjoner kan bidra til økt trivsel, bedre læringsutbytte og høyere gjennomføring. For yrkesfagelever er det særlig viktig at praksisopplæring og samarbeid med arbeidslivet organiseres fleksibelt. Elever bør i størst mulig grad ha mulighet til å gjennomføre praksis i hjemkommunen eller i nærliggende kommuner. Dette styrker samarbeidet mellom skole og lokalt arbeidsliv, gir elevene relevant erfaring i eget lokalsamfunn og kan bidra til rekruttering av framtidig arbeidskraft til lokale bedrifter. Samlet sett mener Røros videregående skole at kompenserende tiltak må omfatte gode digitale løsninger, egnede transportordninger, tilgang til rimelige hybler, tett oppfølging av hybelboere og fleksible praksisordninger. Tiltakene må også bidra til at elever kan opprettholde tilknytning til eget språk-, kultur- og lokalmiljø. Dette er særlig viktig for sørsamiske elever og andre elevgrupper med sterk lokal og kulturell tilhørighet. Slik kan konsekvensene av endringer i skole- og tilbudsstrukturen reduseres samtidig som elevenes muligheter for læring, trivsel og gjennomføring ivaretas.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Røros videregående skole mener at framtidige vurderinger av tilbuds- og skolestruktur i større grad må ta hensyn til geografiske forhold og elevenes faktiske reiseavstander, ikke bare administrative inndelinger i inntaksregioner. Dagens ordning oppleves i enkelte tilfeller som unødvendig rigid og lite fleksibel. Det bør legges bedre til rette for at elever kan velge den skolen som er mest hensiktsmessig ut fra reisevei, bosted og livssituasjon, også når dette innebærer å krysse grensene mellom inntaksregioner. For eksempel bør elever fra Tydal i større grad kunne velge Røros videregående skole dersom dette framstår som en naturlig og hensiktsmessig løsning. Fram mot 2040 bør Trøndelag fylkeskommune videreutvikle Røros som et tyngdepunkt for sørsamisk opplæring og kompetanse som et ledd i forsoningsprosessen etter fornorskningspolitikken. Dette vil være i tråd med fylkeskommunens ansvar for samiske språk og bidra til å sikre rekruttering, språkbevaring og kulturkompetanse i hele regionen. Videre mener Røros videregående skole at fylkeskommunens samlede ressursbruk må vurderes i et helhetlig perspektiv. Når elevtallene går ned og det stilles krav til effektivisering i skolesektoren, bør det også vurderes hvordan administrative funksjoner kan organiseres mest mulig kostnadseffektivt. Skolen mener det kan være et potensial for økt samordning og samarbeid på tvers av fylkeskommuner når det gjelder digitale løsninger, læringsplattformer, skoleadministrative systemer og andre støttefunksjoner. Det er ikke nødvendigvis hensiktsmessig at hvert fylke utvikler og forvalter egne løsninger på områder hvor samarbeid kan gi bedre ressursutnyttelse og frigjøre midler til kjerneoppgavene i skolen. Røros videregående skole mener samlet sett at framtidige strukturvurderinger bør legge større vekt på fleksibilitet for elevene, geografiske forhold, effektiv bruk av administrative ressurser og tiltak som bidrar til at mest mulig av ressursene kan benyttes til opplæring, elevoppfølging og utvikling av gode skoletilbud i hele Trøndelag. Vurderingene må samtidig ivareta fylkeskommunens ansvar for samisk språk og kultur, og legge til rette for at Røros videregående skole og Aajege kan videreutvikles som sentrale kompetansemiljøer for sørsamisk opplæring, språk og kultur. En framtidig tilbuds- og skolestruktur bør derfor vurderes ut fra både utdanningsfaglige og samfunnsmessige hensyn, slik at den bidrar til bærekraftige lokalsamfunn, høy gjennomføring og styrking av sørsamisk språk og kultur i Trøndelag.

Skoleutvalget (SU) ved Røros videregående skole

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Martin Løvø

Stilling: rektor

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Skoleutvalget mener at endringer i tilbudsstrukturen må ta utgangspunkt i både elevenes valg, regionale kompetansebehov og behovet for levende lokalsamfunn. Å samle studiespesialiserende utdanningsprogram på færre skoler kan være aktuelt der avstandene mellom studiestedene er korte, men vil være mer utfordrende i distriktsregioner. Lokale studietilbud bidrar til at flere ungdommer blir boende i regionen gjennom utdanningsløpet, noe som også kan være viktig for å sikre framtidig tilbakeflytting av personer med høyere utdanning. For yrkesfag er skoleutvalget bekymret for forslag som innebærer reduksjon i kapasitet samtidig som både næringsliv og offentlige tjenester opplever betydelige rekrutteringsutfordringer. Dette gjelder særlig innen helse- og oppvekstfag, hvor behovet for faglært arbeidskraft forventes å øke i årene framover. En reduksjon i antall plasser kan føre til høyere inntakskrav, færre valgmuligheter for elevene og risiko for at ungdom som ønsker en praktisk utdanningsvei ikke får oppfylt førstevalget sitt. Yrkesfag gir mange elever en mer praktisk og motiverende skolehverdag. Dersom elever som ønsker yrkesfag i stedet presses over på studieforbereidende utdanningsprogram, kan dette bidra til redusert motivasjon og i verste fall økt frafall. Å opprettholde et bredt og tilgjengelig yrkesfaglig tilbud er derfor ikke bare et spørsmål om kompetanseforsyning til arbeidslivet, men også om gjennomføring og inkludering i videregående opplæring. Skoleutvalget vil peke på at erfaringene fra Røros videregående skole viser at det er mulig å kombinere faglig kvalitet med fleksibel dimensjonering av tilbudene. Skolen har erfaring med å sette tilbud på pause når søkertallene er lave og gjenopprette dem når elevgrunnlaget er til stede. Denne fleksibiliteten har vært avgjørende for å sikre både bærekraftig drift og robuste fagmiljøer. Skoleutvalget mener derfor at dimensjoneringen av opplæringstilbudene i størst mulig grad bør styres av faktisk søkning og dokumenterte kompetansebehov, samtidig som skolene beholder handlingsrom til å tilpasse kapasiteten fra år til år. Framtidige endringer må ikke føre til en mer rigid struktur som begrenser muligheten til å opprette eller utvide tilbud når elevgrunnlag og arbeidslivets behov tilsier det. For Røros videregående skole gjelder dette særlig helse- og oppvekstfag, hvor det er viktig å opprettholde muligheten for å utvide til to klasser dersom søkningen øker. En fleksibel tilbudsstruktur vil i større grad ivareta både elevenes utdanningsvalg, arbeidslivets behov og målet om høy gjennomføring i videregående opplæring.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Skoleutvalget anerkjenner betydningen av idrett både for folkehelse, talentutvikling og læringsmiljø. Samtidig mener utvalget at det er nødvendig å vurdere prioriteringene nøye når fylkeskommunens økonomiske rammer er stramme. Tilbud innen spissede idrettssatsinger omfatter relativt få elever sammenlignet med de ordinære utdanningstilbudene, og det er derfor naturlig å vurdere om ressursbruken står i forhold til det samlede samfunnsoppdraget. Skoleutvalget mener det bør vurderes om alternative modeller kan gi tilsvarende muligheter for idrettsutøvere, samtidig som fylkeskommunens ressursbruk reduseres. Dette kan innebære et tettere samarbeid med idretten, særforbund, klubber og næringsliv, der flere aktører bidrar til finansiering og tilrettelegging av tilbudene. Dagens opplæringssystem gir allerede betydelig fleksibilitet gjennom individuelt tilpassede opplæringsløp, muligheter for tilrettelegging og bruk av utvidet opplæringstid. For mange elever kan det derfor være mulig å kombinere satsing på idrett med ordinære utdanningsprogram, eventuelt gjennom flerårige løp der dette er hensiktsmessig. Når det må gjøres prioriteringer, mener skoleutvalget at hovedvekten bør ligge på tilbud som kommer den brede elevmassen til gode og som bidrar til å dekke arbeidslivets kompetansebehov.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Skoleutvalget mener påbygg til generell studiekompetanse er et viktig tilbud som gir yrkesfagelever mulighet til videre studier. Samtidig må dimensjoneringen sees i sammenheng med både elevenes utdanningsvalg, arbeidslivets kompetansebehov og målet om høy gjennomføring i videregående opplæring. For mange elever bidrar et yrkesfaglig løp til økt motivasjon for videre utdanning innen eget fagområde. Erfaring fra praksis og programfag gir et godt grunnlag for senere studier, enten innen høyere utdanning eller gjennom videre faglig spesialisering. Samtidig ser skoleutvalget at påbyggsåret kan være krevende for mange elever. Overgangen fra to år med stor vekt på programfag til ett intensivt år med studiespesialiserende fellesfag er utfordrende. Dette understreker betydningen av god rådgivning og karriereveiledning. Arbeidslivet i regionen har samtidig et økende behov for faglært arbeidskraft. Flere elever som velger lære plass og fullfører fag- eller svennebrev vil kunne bidra til å dekke dette behovet. Utvalget mener derfor at statusen til fagutdanningene må styrkes, samtidig som de gode karriere- og videreutdanningsmulighetene blir tydeligere. Det bør vurderes hvordan flere elever kan motiveres til å fullføre et ordinært lærlingeløp framfor å velge påbygg som et automatisk neste steg. I den forbindelse kan det også være aktuelt å vurdere opptakskrav til påbygg, for eksempel knyttet til prestasjoner i fellesfag. Eventuelle karakterkrav må sees i sammenheng med god rådgivning og karriereveiledning slik at elevene får støtte til å velge det løpet som

gir best forutsetninger for mestring og gjennomføring. Skoleutvalget mener at dimensjoneringen av påbyggstilbudet bør baseres på dokumentert etterspørsel, gjennomføringstall og arbeidslivets kompetansebehov.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

I byområder, hvor avstandene mellom skolene er relativt korte, kan samlokalisering være en god løsning. Dette kan bidra til å samle kompetanse, styrke fagmiljøene og gi elevene tilgang til et bredere og mer helhetlig tilbud. For distriktsregioner mener skoleutvalget at denne typen tilbud i størst mulig grad må være lokalt tilgjengelig. Nærhet til hjemsted, familie og lokalsamfunn gir bedre forutsetninger for helhetlige og individuelt tilpassede opplæringsløp, og ikke minst gode overganger til arbeid, tilrettelagte tilbud og kommunale tjenester. Dette bygger på etablerte samarbeidsrelasjoner mellom skole, foresatte, kommunale tjenester, arbeidsliv og andre lokale aktører. Skoleutvalget registrerer at dagens lokaler og organisering ved Røros videregående skole gir gode muligheter for samhandling med resten av skolemiljøet. Elevene benytter skolens fellesarealer og verksteder, og ansatte bidrar også inn i ordinære opplæringsløp. Dette styrker inkludering og fellesskap. Et sentralt mål er at elever som har forutsetninger for å bli lærekandidater får erfaring fra arbeidslivet gjennom praksis i løpet av skoleløpet. Samarbeidet med lokale virksomheter og arbeidslivsaktører er avgjørende for å lykkes med dette. Skoleutvalget mener derfor at eventuelle framtidige endringer må ivareta behovet for lokale tilbud i distriktene, samtidig som det kan åpnes for samlokaliserte løsninger i byområder der dette gir faglige og organisatoriske gevinster for elevene.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Skoleutvalget ved Røros videregående skole har ikke tilstrekkelig kjennskap til elevgrunnlag, søkemønstre, kapasitet, regionale kompetansebehov og lokale forhold i Namdalsregionen til å kunne ta stilling til om alternativ 1 eller alternativ 2 er den beste løsningen. Utvalget mener at vurderingen bør baseres på lokale forhold og gjennomføres i tett dialog med skolen, kommunene, arbeidslivet og øvrige berørte aktører i regionen. På dette grunnlaget har skoleutvalget ikke forutsetninger for å anbefale det ene alternativet framfor det andre.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Skoleutvalget mener det er et betydelig potensial for å utvikle tilbudene innen videregående opplæring for voksne gjennom en tettere sammenheng mellom ungdomsopplæring og voksenopplæring, samtidig som voksenopplæringen organiseres i tråd med gjeldende lovverk og de særlige rettighetene voksne deltakere har. Arbeidslivet i Trøndelag har et økende behov for kvalifisert arbeidskraft innen flere bransjer. For å møte dette behovet bør opplæringstilbudene være fleksible, tilgjengelige og i størst mulig grad tilbys nær der folk

bor. Utvalget mener skolene i regionen vår har både kapasitet, kompetanse og vilje til å bidra til dette arbeidet. Gjennom etablerte samarbeidsrelasjoner mellom videregående skoler, kommuner, næringsliv og opplæringskontor finnes det gode forutsetninger for å utvikle lokale og regionale løsninger som er tilpasset arbeidslivets behov. Særlig i distriktsregionene er det viktig å utnytte den kompetansen og kapasiteten som allerede finnes ved de videregående skolene. Økt lokal tilgjengelighet og fleksibilitet kan bidra til bedre ressursutnyttelse, høyere gjennomføring og bedre tilgang på faglært arbeidskraft. Det kan bli spesielt viktig å utnytte kapasitet og kompetanse for å gi opplæring til voksne når ungdomskullene synker - dette vil gjøre skolene mer bærekraftige og kan bidra til en mer forutsigbar tilbudsstruktur.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Skoleutvalget mener framtidens tilbudsstruktur må bygge på fleksibilitet, lokale og regionale kompetansebehov og elevenes faktiske utdanningsvalg. Tilbud må kunne settes på pause når søkningen er lav, og gjenopprettes når elevgrunnet eller arbeidslivets behov tilsier det. Utvalget advarer mot omfattende sentralisering, sammenslåing av skoler eller nedbygging av tilbud i distriktene da det er store geografiske avstander mellom flere av skolene. For å opprettholde bosetting og verdiskaping i hele fylket er det viktig å ha et tilstrekkelig bredt tilbud lokalt, særlig på Vg1 og i størst mulig grad også på Vg2. Små skoler må ha en viss bredde for å treffe ungdommers utdanningsvalg og muligheter. Når det må gjøres prioriteringer innenfor stramme økonomiske rammer, mener skoleutvalget at hovedvekten bør legges på tilbud som kommer den brede elevmassen til gode og som dekker arbeidslivets behov for kompetanse. Dette må også ses opp mot mer spissede tilbud som toppidrett og enkelte særskilte fordypningstilbud som omfatter relativt få elever. Utvalget mener også at framtidige vurderinger må ivareta perspektivet til elever med behov for individuelt tilrettelagte opplæringsløp (ITO), hvor nærhet til hjemsted, familie og lokalsamfunn ofte er avgjørende for mestring, gjennomføring og gode overganger videre i livet. Samlet sett mener skoleutvalget at en fleksibel og desentralisert tilbudsstruktur gir de beste forutsetningene for høy gjennomføring, god kompetanseforsyning til arbeidslivet og fortsatt bosetting og samfunnsutvikling i hele Trøndelag.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Skoleutvalget mener at Trøndelagssamfunnets beste handler om å utvikle hele fylket, ikke bare i bynære strøk. Levende lokalsamfunn, tilgang på kompetent arbeidskraft og gode utdanningsmuligheter i hele fylket er avgjørende for en bærekraftig samfunnsutvikling. Videregående opplæring spiller en sentral rolle i dette arbeidet. Når ungdom kan gjennomføre opplæringen nær hjemstedet, kan de samtidig bidra aktivt i lokalt kulturliv, idrett, frivillighet og samfunnsliv. Ungdom er en viktig ressurs i lokalsamfunnene, og det å beholde ungdom i hjemregionen så lenge som mulig kan også øke sannsynligheten for tilbakeflytting senere. Skoleutvalget mener derfor at tilbudsstrukturen må gi ungdom reelle valgmuligheter lokalt. Lange reiseavstander eller tidlig borteboertilværelse kan være krevende for mange elever og påvirke både trivsel, gjennomføring og tilhørighet. Dette er

også viktig for rekrutteringen til arbeidslivet. Mange fagarbeidere blir værende i regionen der de tar utdanning og gjennomfører læretiden. Læreplasser og praksis i hjemområdet bidrar til å styrke koblingen mellom skole og arbeidsliv og sikrer framtidig kompetanse til kommuner, helse- og omsorgstjenester og næringsliv forøvrig. Samlet legger skoleutvalget i Trøndelagssamfunnets beste at videregående opplæring skal bidra til levende lokalsamfunn, høy gjennomføring, god kompetanseforsyning til arbeidslivet og bærekraftig utvikling i hele fylket. Dette krever en tilbudsstruktur som kombinerer kvalitet og effektiv ressursbruk med fleksibilitet, nærhet og muligheten til å utvikle kompetanse der folk bor.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Dersom endringer i skole- og tilbudsstrukturen fører til lengre reiseavstander eller at flere elever må bo borte fra hjemmet, mener skoleutvalget at det må etableres kompenserende tiltak som reduserer belastningen for elevene og bidrar til høy gjennomføring. Lange reiseavstander og tidlig borteboertilværelse kan påvirke trivsel, tilhørighet og gjennomføring negativt. Aktuelle tiltak kan være styrket skoleskyss, utvidede ordninger for hybeltilskudd, økt oppfølging av borteboere, støtte til hjemreiser og andre tiltak som gjør overgangen til borteboertilværelsen enklere. Kompenserende tiltak kan være: Styrket skoleskyss Bedre kollektivtilbud Økt hybeltilskudd Tettere oppfølging av borteboere Gratis eller subsidierte hjemreiser Oppfølgingstjenester for borteboere Miljøarbeidere eller hybelkontakter Økt samarbeid med vertskommuner Støtteordninger for elever med særskilte behov Kompenserende tiltak bør utformes slik at elevenes reelle mulighet til å velge utdanning ikke svekkes som følge av geografi eller økonomi. Målet må være at endringer i tilbudsstrukturen ikke fører til lavere trivsel, redusert gjennomføring eller mindre sosial inkludering for elever i distriktsområdene. Særlig for elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring vil nærhet til familie og lokalsamfunn være viktig, og dette må tillegges stor vekt ved vurdering av framtidig tilbudsstruktur.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Skoleutvalget mener at skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur må bygge på en helhetlig vurdering av elevenes beste, regionale kompetansebehov, geografiske forhold og samfunnsutviklingen i ulike deler av fylket. Elevenes beste må være et grunnleggende prinsipp i alle vurderinger. Dette innebærer at konsekvensene for trivsel, tilhørighet, læringsutbytte, gjennomføring og muligheten til å få oppfylt utdanningsønsker må vurderes grundig. Lange reiseavstander og økt behov for borteboertilværelse kan ha betydning for både læringsmiljø, psykososial trivsel og gjennomføring, og må derfor tillegges betydelig vekt. Skoleutvalget mener videre at tilbudsstrukturen må sees i sammenheng med regionale kompetansebehov og arbeidsmarkedet. I mange distriktsområder er videregående skoler viktige leverandører av framtidig arbeidskraft til kommuner, helse- og omsorgstjenester, næringsliv og offentlig sektor. Endringer i skoletilbud må derfor vurderes opp mot langsiktige rekrutteringsbehov

og muligheten til å sikre tilgang på kompetent arbeidskraft i hele fylket. Vurderingene må også ta hensyn til skolens betydning for bosetting, næringsutvikling og levende lokalsamfunn. Videregående opplæring er en viktig del av samfunnsinfrastrukturen i distriktene. Når ungdom kan ta utdanning nær hjemstedet, styrkes både tilknytningen til regionen og sannsynligheten for at kompetansen blir værende eller vender tilbake etter endt utdanning. Geografiske forhold må tillegges større vekt enn det som ofte kommer fram i generelle elevtallsprognoser. Trøndelag er et fylke med store regionale forskjeller, og konsekvensene av sentralisering er langt større i områder med lange avstander mellom skolene enn i bynære områder. Det som kan framstå som en hensiktsmessig løsning i sentrale deler av fylket, vil ikke nødvendigvis være en god løsning i distriktsregionene. Skoleutvalget vil også understreke at elevtallsutviklingen varierer betydelig mellom regionene. Nedgangen i elevtall er ikke like stor i Trøndelag Sør som i flere andre deler av fylket. Dette tilsier at vurderinger av tilbudsstruktur og kapasitet må bygge på regionale analyser og ikke på fylkesgjennomsnitt alene. Til slutt mener skoleutvalget at framtidige strukturendringer bør bygge på fleksibilitet framfor permanente nedbygginger. Erfaringene viser at søkertall og kompetansebehov kan variere over tid, og skolene bør derfor ha handlingsrom til å tilpasse kapasiteten og gjenopprette tilbud når elevgrunnlag og arbeidslivets behov tilsier det. Samlet mener skoleutvalget at skolefaglige vurderinger bør vektlegge: Elevens beste, inkludert trivsel, mestring, tilhørighet og gjennomføring. Elevenes reelle mulighet til å få oppfylt sine utdanningsvalg. Regionale kompetansebehov og framtidig arbeidskraftbehov. Betydningen av videregående opplæring for bosetting og næringsutvikling. Geografiske avstander og konsekvenser av økt borteboertilværelse. Regionvise forskjeller i elevtallsutvikling, herunder at elevnedgangen i Trøndelag Sør er mindre enn i flere andre regioner.

Privatperson

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Emilie Nicoline Nilsdatter Almaas

Region: Trøndelag Sør

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

Privatperson

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Hanne Dahle Grøseth

Region: Trøndelag Sør

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

Privatperson

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Takako Ueno

Stilling: musikk lærer

Region: Trøndelag Sør

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

RENNEBU KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Nina Rise Oddan

Stilling: Kommunalsjef oppvekst

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Rennebu kommune har forståelse for fylkeskommunens mål om bedre oppfylling av klasser og grupper og behovet for å tilpasse tilbudsstrukturen til tilgjengelige økonomiske rammer. Kommunen mener samtidig at det er grunn til å være varsom med en generell forskyvning fra yrkesfaglige til studieforberedende utdanningsprogram dersom denne i hovedsak er økonomisk begrunnet. Fylkeskommunens kunnskapsgrunnlag viser betydelige kompetansebehov innen flere yrkesfaglige områder som er viktige for Rennebu og regionen. Dette gjelder blant annet landbruk, bygg og anlegg, tekniske fag, reiseliv og service. Kommunal sektor vil samtidig ha behov for kvalifisert arbeidskraft, blant annet innen helse- og omsorgstjenestene. Dimensjoneringen av tilbudene bør derfor bygge på en samlet vurdering av:

- elevenes ønsker og søkemønster
- arbeidslivets dokumenterte kompetansebehov
- tilgang på læreplasser
- geografisk tilgjengelighet
- kvalitet og robuste fagmiljø.

For Rennebu er det særlig viktig at endringer ikke vurderes skolevis eller innenfor én administrativ region alene. Oppdal, Støren og Løkken inngår alle i det reelle geografiske nedslagsfeltet for ungdom fra kommunen. Endringer ved én skole må derfor ses i sammenheng med tilbudet ved de øvrige skolene som er aktuelle for elevene. Rennebu kommune mener videre at geografisk tilgjengelighet og tilbudsbredde bør tillegges særlig stor vekt på Vg1. Det er ikke nødvendig at alle utdanningsprogram finnes ved alle skoler, men ungdommene må samlet sett ha reelle valgmuligheter innenfor rimelig reiseavstand. Dersom tilbud må samles eller spesialiseres, bør det vurderes om dette i større grad kan skje på Vg2- og Vg3-nivå. Ungdomsrådet understreker at bredde i utdanningstilbudet også handler om ungdommenes mulighet til å velge en utdanning de er motivert for og trives med. Dersom bosted i praksis begrenser utdanningsvalgene, kan dette påvirke både motivasjon, fravær og gjennomføring. Ungdomsrådet mener derfor at ungdom så langt som mulig bør kunne få tilgang til ønsket utdanningsprogram uten å måtte flytte hjemmefra, og peker på at ungdom i distriktene har ulike interesser og utdanningsønsker på samme måte som ungdom andre steder. Ungdomsrådet støtter at ulike utdanningstilbud kan fordeles mellom skolene, slik at skolene samlet gir en god bredde uten at alle utdanningsprogram må finnes ved hver enkelt skole.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Rennebu kommune mener at idrettstilbudene har betydning både for den enkelte elev og for utviklingen av sterke fag- og kompetansemiljø. Ved framtidige endringer bør fylkeskommunen legge vekt på etablerte fagmiljøer med dokumenterte regionale eller nasjonale fortrinn og på koblingen mellom skole, idrett og lokalt organisasjons- og arbeidsliv. Oppdal videregående skole er en viktig skole for ungdom fra Rennebu. Ved endringer i den spissede toppidrettssatsingen ved skolen bør konsekvensene for kvaliteten, attraktiviteten og det etablerte kompetansemiljøet vurderes før endelig beslutning tas.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Rennebu kommune mener at påbygging til generell studiekompetanse fortsatt må være et reelt og geografisk tilgjengelig tilbud. Påbygg gir elever som har valgt yrkesfaglige utdanningsløp mulighet til å oppnå generell studiekompetanse og bidrar til fleksibilitet i utdanningssystemet. Framtidig dimensjonering bør ta utgangspunkt i elevenes behov og søkemønster, gjennomføringsgrad og geografisk tilgjengelighet. I distrikter med store avstander må det legges særlig vekt på at sentralisering ikke reduserer elevenes reelle mulighet til å benytte tilbudet.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Rennebu kommune mener at elevens beste må være det styrende prinsippet ved organisering og lokalisering av individuelt tilrettelagt opplæring. For denne elevgruppen kan nærhet til familie, nettverk og hjelpeapparat ha særlig stor betydning. Tilbudene bør derfor så langt som mulig være geografisk tilgjengelige og organiseres slik at den enkelte elev sikres trygghet, tilhørighet og individuelt tilpasset oppfølging.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Rennebu kommune har ingen særskilte merknader til dimensjoneringen av tilbudet ved Olav Duun videregående skole.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Rennebu kommune mener videregående opplæring for voksne er et viktig virkemiddel for å møte framtidige kompetansebehov og mangel på arbeidskraft. Det er særlig viktig med tilbud innen fagområder hvor arbeidslivet har dokumenterte rekrutteringsbehov. For Rennebu og regionen gjelder dette blant annet helse- og oppvekstfag, bygg- og anleggsgfag, tekniske fag, landbruk og matproduksjon samt reiseliv og service. Det bør legges til rette for fleksible og desentraliserte opplæringsmodeller som gjør det mulig å kombinere opplæring

med arbeid og familieliv, og som gir voksne i distriktene reell tilgang til kompetanseutvikling.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Rennebu kommune mener framtidig tilbudsstruktur må utvikles gjennom en kombinasjon av god ressursutnyttelse, samarbeid og arbeidsdeling mellom skoler og en sterk kobling mellom utdanning og arbeidsliv. Det er ikke nødvendig at alle tilbud finnes ved alle videregående skoler. Samarbeid, arbeidsdeling og komplementære tilbud kan bidra til både robuste fagmiljø og effektiv ressursbruk. For Rennebu er det imidlertid avgjørende at slike endringer vurderes ut fra den samlede tilbudsbredden innenfor elevenes reelle geografiske nedslagsfelt. Dersom samme eller beslektede tilbud reduseres ved flere av skolene som er aktuelle for ungdom fra kommunen, kan den samlede konsekvensen bli betydelig selv om den enkelte endringen isolert sett framstår som begrenset. Fylkeskommunen bør derfor ved framtidig planlegging se skoler og utdanningstilbud i sammenheng også på tvers av administrative regiongrenser.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Dersom tilbud samles eller flyttes, mener Rennebu kommune at blant annet følgende tiltak må vurderes: - gode og hensiktsmessige skysstilbud - oppfølging av elever som må bo på hybel - fleksible og digitale opplæringsmodeller der dette er faglig hensiktsmessig - samarbeid mellom skoler og på tvers av regioner - økonomiske ordninger som reduserer belastningen for elever og familier. Geografisk tilgjengelighet handler ikke bare om avstand i kilometer. Ungdomsrådet peker særlig på at den totale reisetiden må legges til grunn når konsekvensene av endringer vurderes. Ventetid på kollektivtransport, korrespondanser og avstand mellom holdeplass og skole kan gjøre den samlede skoledagen vesentlig lengre. Begrenset kollektivtilbud kan også føre til utfordringer og fravær dersom elevene ikke har andre transportmuligheter. Ungdomsrådet peker videre på at det å måtte flytte på hybel allerede ved starten av videregående opplæring kan innebære både praktiske, økonomiske og sosiale belastninger. Utgifter til husleie, mat, møbler og andre nødvendige kostnader dekkes ikke nødvendigvis fullt ut av stipendordningene. Samtidig må unge elever håndtere skole, egen husholdning og økonomi, og for noen også arbeid ved siden av skolen. Tilgangen på egnede hybler til en overkommelig kostnad kan dessuten være begrenset. Rennebu kommune mener disse perspektivene må inngå i vurderingen av elevens beste ved framtidige endringer i skole- og tilbudsstrukturen. Kompenserende tiltak kan redusere konsekvensene av økt reiseavstand, men kan ikke fullt ut erstatte betydningen av et geografisk tilgjengelig og tilstrekkelig bredt utdanningstilbud. Dette bør tillegges særlig stor vekt på Vg1.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

For Rennebu kommune innebærer trøndelagssamfunnets beste at ungdom skal ha gode og reelle utdanningsmuligheter uavhengig av hvor i fylket de bor, samtidig som

utdanningssystemet bidrar til å dekke arbeidslivets framtidige kompetansebehov. En bærekraftig tilbudsstruktur må balansere: - kvalitet og robuste fagmiljø - økonomisk bærekraft - høy gjennomføring - elevens beste - geografisk tilgjengelighet -

arbeidslivets behov for kompetanse - regional utvikling og levende lokalsamfunn. Videregående opplæring har betydning utover den enkelte elevs utdanningsvalg. Tilgang på relevant utdanning og kompetanse påvirker rekruttering av arbeidskraft, næringsutvikling, offentlige tjenester, bosetting og utviklingen av lokalsamfunn. Trøndelagssamfunnets beste må derfor vurderes både i et fylkesperspektiv og ut fra konsekvensene for de ulike delene av Trøndelag.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Rennebu kommune støtter at kvalitet i opplæringen, gjennomføring, robuste fagmiljø og god ressursutnyttelse vektlegges ved framtidige endringer. Samtidig må elevens beste, geografisk tilgjengelighet, arbeidslivets kompetansebehov og konsekvensene for regional utvikling inngå som sentrale vurderingskriterier. Ungdomsrådet mener at hensynet til elevene bør veie tyngst dersom utdanningstilbud må samles eller flyttes. Rådet framhever særlig betydningen av at ungdom får mulighet til å velge en utdanning de ønsker, uten at dette samtidig innebærer urimelig lang reisevei eller at de må flytte hjemmefra. Dette konkretiserer etter Rennebu kommunes vurdering viktige sider ved hva hensynet til elevens beste innebærer ved framtidige strukturendringer. Det må tas hensyn til regionale forskjeller i demografi, arbeidsmarked og kompetansebehov. Endringer bør heller ikke vurderes ved den enkelte skole isolert, men ut fra hvordan den samlede tilbudsstrukturen påvirkes innenfor elevenes faktiske geografiske nedslagsfelt. Fylkeskommunens prognoser viser betydelige regionale forskjeller i elevtallsutviklingen. Trøndelag sør er blant regionene med lavest forventet nedgang i antall 16–18-åringer fram mot 2040. Rennebu kommune mener disse forskjellene må tillegges vekt. Generelle prognoser for fylket bør ikke alene være styrende for dimensjoneringen i den enkelte region. Tilbudsstrukturen må også ses i sammenheng med utviklingen i arbeidsmarkedet og behovet for kvalifisert arbeidskraft. For Rennebu kommune er det særlig viktig at framtidig tilbudsstruktur sikrer en god samlet bredde i utdanningsmulighetene ved skolene som kommunens ungdommer reelt kan benytte. Ungdomsrådet støtter at ulike utdanningstilbud kan fordeles mellom skolene, slik at skolene samlet gir et bredt tilbud uten at alle utdanningsprogram må finnes ved samme skole. Dette må kombineres med tett samarbeid mellom videregående skoler, kommuner, arbeidsliv og lærebedrifter for å sikre relevante utdanningsløp, god tilgang på læreplasser og nødvendig kompetanse i hele Trøndelag. Kommentar til spørsmålet om musikktilbudet - spørsmål 1c: Rennebu kommune har ikke grunnlag for å anbefale ett bestemt alternativ for endringer i musikktilbudet. Kommunen vil likevel understreke betydningen av at elever fra hele fylket har tilgang til musikktilbud av god kvalitet. Eventuelle endringer bør vurderes ut fra både faglig kvalitet, geografisk tilgjengelighet, rekruttering og muligheten for å opprettholde robuste fagmiljø.

Gauldal videregående skole

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Hilde Rudi Bråten

Stilling: Rektor

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Gauldal videregående skole har forståelse for at tilbudsstrukturen må tilpasses strammere økonomiske rammer og et framtidig lavere elevgrunnlag. Samtidig understrekes det at pedagogisk kvalitet, elevenes læringsmiljø og et bredt lokalt utdanningstilbud må være styrende for endringene. For Trøndelag Sør er det foreslått relativt begrensede endringer, men reduksjonen av VG1 Helse- og oppvekstfag ved Røros videregående skole fra to til én klasse skaper bekymring. Både høringsinnspill og regionale kompetansebehov peker på at yrkesfagene er avgjørende for rekruttering til helse- og omsorgssektoren, lokalt næringsliv, bosetting og regional utvikling. Samtidig er det viktig å opprettholde sterke studieforberedende tilbud, da regionen også vil ha et stort behov for arbeidskraft med høyere utdanning i framtiden. Skolen advarer mot at innsparingene gjennomføres gjennom mange små effektiviseringstiltak ved alle skolene. Strengere krav til klassefylling, større undervisningsgrupper og færre paralleller kan føre til mindre tilpasset opplæring, svakere elevoppfølging, redusert trivsel og økt risiko for frafall. Overfylte klasser kan også gjøre det vanskeligere å ivareta elever med ulike behov, svekke læringsmiljøet, redusere elevenes medvirkning og begrense mulighetene for praktisk, variert og relasjons basert undervisning. I tillegg kan små programfag bli mer sårbare og føre til et smalere fagtilbud. Dersom større endringer blir nødvendige, mener skolen at det er bedre med tydelige og helhetlige strukturvalg enn en gradvis svekkelse av kvaliteten ved alle skoler. Eventuelle framtidige strukturendringer må bygge på søkertall, geografisk tilgjengelighet, regionale kompetansebehov og muligheten til å opprettholde sterke fagmiljøer. For Trøndelag Sør bør målet være å bevare bredden i både yrkesfaglige og studieforberedende tilbud, fordi kortsiktige økonomiske gevinster kan få betydelige langsiktige konsekvenser for kompetanseforsyning, næringsutvikling og bosetting i regionen.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Gauldal velger å ikke svare.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

2: legge ned to musikktilbud i fylket (da beholder vi kvaliteten, men færre elever får tilbudet)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Et lokalt påbyggingstilbud er viktig for elever som endrer utdanningsplaner, ikke får læreplass eller ønsker studiekompetanse etter Vg2. Samtidig bør hovedmålet være at elever som velger yrkesfag, fullfører med fagbrev. God karriereveiledning må bidra til at elever som sikter mot høyere utdanning, vurderer studiespesialisering som hovedalternativ, mens elever som velger påbygging, må være godt informert om kravene. Skolen støtter en viss reduksjon i dimensjoneringen, men mener påbygging fortsatt bør tilbys ved større yrkesfagsskoler med stabilt elevgrunnlag og sterke fagmiljøer.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

For elever med særskilt store behov og individuell tilrettelagt opplæring (ITO) bør tilbudet samles ved et begrenset antall skoler med sterke tverrfaglige fagmiljøer og kompetanse på sammensatte helse- og læringsutfordringer. Opplæringen må legge til rette for læring, sosial utvikling, hverdagsmestring og personlig selvstendighet, i tett samarbeid med hjemkommune og aktuelle tjenester når det er nødvendig. Samtidig må skolene ligge innen rimelig avstand fra elevenes bosted. Lang reisevei er belastende for elevgruppen og medfører betydelige transportkostnader. Det må også sikres gode og sømløse overganger mellom grunnskole, kommune, videregående skole, NAV og andre relevante instanser, slik at elevene får trygg og helhetlig oppfølging.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Gauldal velger å ikke svare.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

I vårt hørings svar legger vi vekt på å bevare kvaliteten i voksenopplæringen, opprettholde sterke fagmiljøer og sikre tilbud som møter arbeidslivets kompetansebehov. Vi mener framtidige endringer bør bygge på eksisterende kompetanse og det gode samarbeidet mellom skole og arbeidsliv. Vi ønsker å videreføre modulstrukturert opplæring i helsearbeiderfaget og snekkerfaget, der behovet for fagarbeidere er stort. Særlig innen helsefag har vi gode erfaringer med tett samarbeid mellom norsk- og programfaglærere, noe som styrker læringsutbytte, gjennomføring og koblingen til arbeidslivet. Skolen har god opplæringskapasitet og et velfungerende samarbeid med kommuner og bedrifter som sikrer relevant praksis og arbeidslivsnær opplæring. Vi ønsker også å opprettholde VG1 Teknologi- og industrifag og VG2 Industriteknologi, som gir gode muligheter for læreplass og fast arbeid. Når modulstrukturert opplæring i barne- og ungdomsarbeiderfaget innføres, støtter vi en samling av deler av VG1 Helse- og oppvekstfag for å styrke fagmiljøene og ressursutnyttelsen. Samtidig må det tas hensyn til store geografiske avstander gjennom

fleksible og digitale løsninger. For snekkerfaget mener vi samarbeid med Trøndelag nettskole om norsk og samfunnskunnskap kan gi økt fleksibilitet, mens programfagene fortsatt bør gjennomføres fysisk og i tett samarbeid med arbeidslivet. Gauldal videregående skole er godt rustet til å møte framtidens kompetansebehov og bør videreutvikles som en sentral regional aktør innen voksenopplæring og fagopplæring for voksne.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Gauldal videregående skole støtter en langsiktig og gradvis tilpasning av skole- og tilbudsstrukturen. I Trøndelag sør er elevtallsnedgangen anslått til om lag 2 prosent fram mot 2035 og 8 prosent fram mot 2040. Tiltakene må derfor bygge på oppdaterte prognoser, regionale kompetansebehov, geografiske forhold og muligheten for å opprettholde robuste fagmiljøer. Et bredt Vg1-tilbud bør så langt som mulig være tilgjengelig lokalt, mens enkelte Vg2-tilbud kan fordeles mellom skolene dersom dette gir stabile elevgrupper og sterkere fagmiljøer. Gauldal videregående skole har allerede redusert antallet tilbud fra sju til fire og tilpasset både bygningsmasse og opplæringstilbud til lokalt arbeids- og næringsliv. Tidligere gjennomførte tilpasninger bør inngå i vurderingen av nye tiltak. Mange mindre kutt ved alle skoler kan samlet svekke fagtilbudet, læringsmiljøet og elevoppfølgingen. Dersom ytterligere endringer er nødvendige, bør fylkeskommunen derfor foreta tydelige og helhetlige prioriteringer.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste innebærer å balansere elevenes behov, pedagogisk kvalitet, arbeidslivets kompetansebehov, geografisk tilgjengelighet, levende lokalsamfunn og en økonomisk bærekraftig skolestruktur. Tilbudsstrukturen må bidra til at ungdom i hele fylket har reelle muligheter til å gjennomføre videregående opplæring, samtidig som regionene får den kompetansen de trenger. Det betyr ikke at alle skoler skal ha alle tilbud, men at endringene må bygge på regionale forhold og ikke føre til urimelig reisebelastning eller svekket tilgang til opplæring.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Kompenserende tiltak må planlegges og kostnadsberegnes som en del av eventuelle strukturendringer. Dette gjelder særlig tilpasset skoleskyss og timeplanlegging, oppfølging av hybelboere og særskilt ivaretagelse av Vg1-elever og sårbare elevgrupper. Bedriftsnært yrkesfag, 1+3-løp, distribuerte tilbud og nettbasert opplæring kan være gode supplement der avstandene er store. Slike løsninger bør likevel ikke erstatte elevenes tilhørighet til et fysisk klasse-, skole- og fagmiljø.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Samling av tilbud kan gi større og mer stabile fagmiljøer, men konsekvensene må vurderes konkret for hver region. Organisatoriske sammenslåinger kan gi gevinster innen merkantile tjenester, administrasjon og vikarløsninger, men gir ikke nødvendigvis bedre pedagogisk kvalitet. Stedlig og tilgjengelig pedagogisk ledelse er viktig for relasjonsbygging og tett oppfølging av elever og ansatte. Nedlegging av skolesteder bør være siste alternativ. Elevgrunnlag, geografisk plassering, faktisk reisetid, bygningsmasse, fagmiljø, læreplasser, næringslivets behov og konsekvensene for lokalsamfunnet må vurderes samlet. Beregningene må også omfatte kostnader til skyss, bygningsmessige tilpasninger og oppfølging av elever som må bo på hybel.

MIDTRE GAULDAL KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Heidi Bakken

Stilling: Rådgiver oppvekst

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Midtre Gauldal kommune har forståelse for behovet for å tilpasse tilbudsstrukturen som følge av økonomiske rammer og framtidig elevtallsutvikling. Kommunen støtter fylkeskommunens mål om bedre oppfylling av klasser og grupper og ser at dette kan bidra til å opprettholde kvalitet i opplæringen. Samtidig viser fylkeskommunens egne prognoser at Trøndelag sør er blant regionene med den laveste forventede nedgangen i antall 16-18-åringer fram mot 2040. Fylkeskommunens kunnskapsgrunnlag viser betydelige kompetansebehov innen flere yrkesfaglige områder som er viktige for Midtre Gauldal og regionen. Dette gjelder blant annet landbruk, bygg og anlegg, tekniske fag, reiseliv og service. Kommunal sektor vil samtidig ha betydelige behov for kvalifisert arbeidskraft, blant annet innen helse- og omsorgstjenestene. For Midtre Gauldal sin del er det også viktig å opprettholde gode studieforbereidende tilbud i geografisk nærhet, da det fremover vil være behov for kompetanse med høyere utdanning blant annet innenfor offentlig sektor. Tilbudsstrukturen fram mot 2029 bør bygge på en helhetlig vurdering av: elevens beste arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft geografisk tilgjengelighet kvalitet og robuste fagmiljø. Midtre Gauldal kommune mener videre at geografisk tilgjengelighet og tilbudsbredde bør tillegges særlig stor vekt på Vg1. Det er ikke nødvendig at alle utdanningsprogram finnes ved alle skoler, men ungdommene må samlet sett ha reelle valgmuligheter innenfor rimelig reiseavstand. Dersom tilbud må samles eller spesialiseres, bør det vurderes om dette i større grad kan skje på Vg2- og Vg3-nivå.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Midtre Gauldal kommune har ikke grunnlag for å anbefale endringer i satsning på idrett.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Midtre Gauldal kommune mener at påbygging til generell studiekompetanse fortsatt må være et reelt og geografisk tilgjengelig tilbud. Påbygg gir elever som har valgt yrkesfaglige

utdanningsløp mulighet til å oppnå generell studiekompetanse og bidrar til fleksibilitet i utdanningssystemet. Framtidig dimensjonering bør ta utgangspunkt i elevenes ønsker, gjennomføringsgrad og geografisk tilgjengelighet. Tilbudet bør organiseres slik at elever i hele regionen har reelle muligheter til å oppnå generell studiekompetanse.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Midtre Gauldal kommune mener at elevens beste må være det styrende prinsippet ved organisering og lokalisering av individuelt tilrettelagt opplæring. For denne elevgruppen kan nærhet til familie, nettverk og hjelpeapparat ha særlig stor betydning. Tilbudene bør derfor så langt som mulig være geografisk tilgjengelige og organiseres slik at den enkelte elev sikres trygghet, tilhørighet og individuelt tilpasset oppfølging av sterke fagmiljø.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Midtre Gauldal kommune har ingen særskilte merknader til dimensjoneringen av tilbudet ved Olav Duun videregående skole.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Midtre Gauldal kommune mener videregående opplæring for voksne vil være et viktig virkemiddel for å møte framtidige kompetansebehov og mangel på arbeidskraft. Det er særlig viktig med tilbud innen fagområder hvor arbeidslivet har dokumenterte rekrutteringsbehov. For Midtre Gauldal og regionen gjelder dette blant annet helse- og oppvekstfag og bygg- og anleggsgfag. Det bør legges til rette for fleksible og desentraliserte opplæringsmodeller som gjør det mulig å kombinere opplæring med arbeid og familieliv, og som gir voksne i distriktene reell tilgang til kompetanseutvikling.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Midtre Gauldal kommune mener framtidig tilbudsstruktur må utvikles gjennom en kombinasjon av god ressursutnyttelse, samarbeid og arbeidsdeling mellom skoler og en sterk kobling mellom utdanning og arbeidsliv. Det er ikke nødvendig at alle tilbud finnes ved alle videregående skoler. Samarbeid, arbeidsdeling og komplementære tilbud kan bidra til både robuste fagmiljø og effektiv ressursbruk. For Midtre Gauldal er det imidlertid avgjørende at slike endringer vurderes ut fra den samlede tilbudsbredden innenfor elevenes reelle geografiske nedslagsfelt. Dersom samme eller beslektede tilbud reduseres ved flere av skolene som er aktuelle for ungdom fra kommunen, kan den samlede konsekvensen bli betydelig selv om den enkelte endringen isolert sett framstår som begrenset. Fylkeskommunen bør derfor ved framtidig planlegging se skoler og utdanningstilbud i sammenheng også på tvers av administrative regionengrens.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Dersom tilbud samles eller flyttes, mener Midtre Gauldal kommune at blant annet følgende tiltak må vurderes: gode og hensiktsmessige skysstilbud oppfølging av elever som må bo på hybel fleksible og digitale opplæringsmodeller der dette er faglig hensiktsmessig samarbeid mellom skoler og på tvers av regioner økonomiske ordninger som reduserer belastningen for elever og familier Geografisk tilgjengelighet handler ikke bare om avstand i kilometer. Reisetid, kollektivtilbud og den samlede lengden på skoledagen må inngå i vurderingen. Kompenserende tiltak kan redusere konsekvensene av økt reiseavstand, men kan ikke fullt ut erstatte betydningen av et geografisk tilgjengelig og tilstrekkelig bredt utdanningstilbud. Dette bør tillegges særlig stor vekt på Vg1.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

For Midtre Gauldal kommune innebærer trøndelagssamfunnets beste at ungdom skal ha gode og reelle utdanningsmuligheter uavhengig av hvor i fylket de bor, samtidig som utdanningssystemet bidrar til å dekke arbeidslivets framtidige kompetansebehov. En bærekraftig tilbudsstruktur må balansere: kvalitet og robuste fagmiljø økonomisk bærekraft høy gjennomføring elevens beste geografisk tilgjengelighet arbeidslivets behov for kompetanse regional utvikling og levende lokalsamfunn Videregående opplæring har betydning utover den enkelte elevs utdanningsvalg. Tilgang på relevant utdanning og kompetanse påvirker rekruttering av arbeidskraft, næringsutvikling, offentlige tjenester, bosetting og utviklingen av lokalsamfunn. Trøndelagssamfunnets beste må derfor vurderes både i et fylkesperspektiv og ut fra konsekvensene for de ulike delene av Trøndelag.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Midtre Gauldal kommune støtter at kvalitet i opplæringen, gjennomføring, robuste fagmiljø og god ressursutnyttelse vektlegges ved framtidige endringer. Samtidig må elevens beste, geografisk tilgjengelighet, arbeidslivets kompetansebehov og konsekvensene for regional utvikling inngå som sentrale vurderingskriterier. Det må tas hensyn til regionale forskjeller i demografi, arbeidsmarked og kompetansebehov. Endringer bør heller ikke vurderes ved den enkelte skole isolert, men ut fra hvordan den samlede tilbudsstrukturen påvirkes innenfor elevenes faktiske geografiske nedslagsfelt. Midtre Gauldal kommune inngår i fylkeskommunens region Trøndelag sør. Midtre Gauldal er et geografisk midtpunkt i regionen og tilhører en arbeidsmarkedsregion med god tilgang på lærerkompetanse. For Midtre Gauldal kommune er det særlig viktig at framtidig tilbudsstruktur sikrer en god samlet bredde i utdanningsmulighetene ved skolene som kommunens ungdommer reelt kan benytte. Dette må kombineres med tett samarbeid mellom videregående skoler, kommuner, arbeidsliv og lærebedrifter for å sikre relevante utdanningsløp, god tilgang på

læreplasser og nødvendig kompetanse i hele Trøndelag. Til pkt 1c: Midtre Gauldal kommune har ikke grunnlag for å anbefale alternativer til endringer i musikktilbudet.

MELHUS KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Jørgen Brun-Pedersen

Stilling: Rågiver

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Melhus kommune har forståelse for behovet for en mer effektiv og stabil tilbudsstruktur. Endringer må likevel vurderes ut fra elevenes samlede skoleløp, gjennomføring og faktiske tilgang til opplæring. Et bredt og forutsigbart VG1-tilbud bør opprettholdes nærmest mulig elevenes bosted, særlig av hensyn til elever som trenger tett oppfølging i overgangen fra ungdomsskolen. Mer spesialiserte tilbud på VG2 og VG3 kan i større grad samordnes regionalt. Mindre ungdomsskull bør ikke føre til vesentlig dårligere valgmuligheter og tilgjengelighet enn tidligere elevkull har hatt. Tilpasningene må sikre likeverdige muligheter og ikke påføre enkelte elevgrupper eller geografiske områder en uforholdsmessig belastning. Dimensjoneringen bør ikke styre elever fra yrkesfag til studieforbereidende primært av økonomiske grunner. Elevenes interesser, forutsetninger og mulighet til å fullføre må veie tungt. Dimensjonering bør ta utgangspunkt i langsiktige kompetansebehov, søkning og elevenes forutsetninger, ikke i hvilken utdanning som er billigst å tilby.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Melhus kommune støtter at det ordinære opplæringstilbudet prioriteres foran den ikke-lovpålagte satsingen på spisset toppidrett. Endringene bør samtidig sikre at elever fortsatt kan kombinere utdanning og idrett uten at familiens økonomi blir avgjørende. Kommunen tar ikke stilling til fordelingen mellom enkelte skoler eller idretter.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Melhus kommune anbefaler en moderat og kunnskapsbasert dimensjonering av påbyggstilbudet. Melhus har over tid hatt grunnskolepoeng under nasjonalt nivå og utfordringer med grunnleggende ferdigheter. En sterk reduksjon i antall plasser eller høye karaktergrenser kan derfor ramme deler av elevgruppen særlig hardt. Karakterer bør ikke være eneste grunnlag for dimensjoneringen. Vi ser i tillegg at elever som ikke får lærlingeplasser velger påbygg til generell studiekompetanse og dette bør også hensyntas i

vurdering av dimensjonering. Eventuelle endringer må varsles tidlig og følges av tydelig veiledning i ungdomsskolen, slik at elevene kan velge VG1 på riktige premisser. Elever som allerede har startet et yrkesfaglig løp, bør ikke få forutsetningene vesentlig endret underveis.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Melhus kommune mener at tilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring må ha egnede lokaler, robuste tverrfaglige fagmiljøer og forsvarlig reisebelastning. Nærhet til familie, kjente omgivelser og hjelpeapparat kan være særlig viktig for denne elevgruppen. Tilbudene må derfor sikre geografisk tilgjengelighet, trygghet, tilhørighet og individuelt tilpasset oppfølging. Overgangen til videregående opplæring må planlegges tidlig i samarbeid med eleven, foresatte, kommunen og den videregående skolen. Melhus kommune har ikke grunnlag for å anbefale hvilke konkrete tilbud som bør flyttes. Slike beslutninger må konsekvensvurderes for alle berørte elever.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Melhus kommune har ikke tilstrekkelig lokalkunnskap eller faglig grunnlag for å anbefale ett av alternativene

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Melhus kommune vurderer at dagens tilbud innen videregående opplæring for voksne er tilstrekkelige og fungerer godt. Kommunen opplever ikke vesentlige utfordringer knyttet til tilbudenenes tilgjengelighet, innretning eller kapasitet.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Melhus kommune mener at tilpasningene må være forholdsmessige og bygge på oppdaterte elevtallsprognoser, elevenes samlede skoleløp og lokale geografiske forhold. Elevnedgangen i Trøndelag sør forventes å være lavere enn i flere andre regioner. Dette må få betydning for omfanget og tidspunktet for strukturelle tiltak. Melhus videregående skole må derfor opprettholdes som et robust og tilgjengelig skolested med et bredt og stabilt VG1-tilbud. Melhus tettsted representerer om lag halvparten av kommunens elevgrunnlag, og skolen ligger nær grensen til opptaksregion Trondheim. Skolen er også tilgjengelig for elever fra sørlige deler av tilstøtende kommuner. Skolens framtidige rolle bør vurderes ut fra faktisk geografi, reisetid og potensielt elevgrunnlag, ikke bare dagens opptaksgrenser og oppfylingsgrad. Krav til oppfyling må ikke redusere studiespesialisering til et nivå som svekker programfagtilbudet, fagmiljøet og skolens attraktivitet. Samordning av spesialiserte tilbud på VG2 og VG3 kan vurderes dersom dette ikke undergraver skolens elevgrunnlag og samlede tilbudsbredde. Det er viktig for Melhus kommune at vi sikrer to paralleller på studiespesialisering på Melhus videregående. Dette kan være avgjørende for å opprettholde

tilstrekkelig bredde i programfagene og gi regionens elever et attraktivt tilbud. Blant annet for dekke opp for framtidas etterspørsel etter arbeidskraft som har universitet- eller høyskoleutdanning, spesielt realfag som regionen trenger for teknologisk utvikling og grønn omstilling. NiT Melhus og Midtre Gauldal vektlegger at næringslivets framtidige kompetansebehov, kommunens vekst og behovet for et bredt og attraktivt utdanningstilbud lokalt også må inngå i vurderingene. To paralleller på studiespesialisering vil kunne gi et mer robust fagmiljø og større bredde i programfagene, samtidig som flere unge får mulighet til å ta studieforberedende utdanning i egen kommune. Strukturendringer må samtidig ivareta elever i alle deler av den langstrakte kommunen og konsekvensvurderes ut fra gjennomføring, samlet reisebelastning og elevens beste.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

For Melhus kommune innebærer Trøndelagssamfunnets beste en tilbudsstruktur som sikrer høy gjennomføring og likeverdige muligheter uavhengig av bosted. Effektiv ressursbruk må balanseres mot geografisk tilgjengelighet, regionale forskjeller og behovet for levedyktige lokalsamfunn. Tilbudsstrukturen må samtidig ses i sammenheng med Trøndelagssamfunnets langsiktige kompetansebehov. Ved endringer i tilbudsstrukturen bør det vurderes hvilke konsekvenser de får for elevenes muligheter til å gå videre til lære, fagskole og høyere utdanning, og for regionens tilgang på nødvendig kompetanse. Strukturendringer må ikke forsterke eksisterende forskjeller eller påføre enkelte elevgrupper og geografiske områder en uforholdsmessig belastning. Elevenes samlede skoleløp og beste må være grunnleggende hensyn.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Kommentar til spørsmål om musikktilbudet: Melhus kommune anbefaler alternativ 1, der elevsatsen reduseres og dagens geografiske tilgjengelighet opprettholdes. Dette fordeler innsparingen bredere og unngår at enkelte elevgrupper eller geografiske områder mister tilbudet helt. Kommunen støtter ikke at musikk skjermes dersom innsparingen i stedet må tas gjennom større kutt i yrkesfag eller ordinære opplæringstilbud. Hensynet til et bredt og tilgjengelig samlet opplæringstilbud må prioriteres.

MELHUS UNGDOMSRÅD

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Jørgen Brun-Pedersen

Stilling: Rådgiver

Region: Trøndelag Sør

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Melhus ungdomsråd behandlet arbeidsutkastet til kommunens høringsuttalelse i møte 29. august 2026. Ungdomsrådet mener ungdom må ha reelle muligheter til å velge en utdanning som passer deres interesser og motivasjon, uten at bosted og lang reisevei blir avgjørende. Et bredt tilbud innen rimelig avstand kan bidra til økt trivsel, lavere fravær og bedre gjennomføring. Nærhet til skolen er særlig viktig på Vg1, når elevene skal finne seg til rette i en ny skolehverdag. Ved vurdering av reisevei må det tas hensyn til samlet tidsbruk, inkludert venting, bytter og avstand til holdeplasser. Lange reisedager kan påvirke både overskudd og oppmøte. Å flytte på hybel er heller ikke et enkelt alternativ for alle. Det kan innebære store kostnader og gi unge elever ansvar for skole, økonomi og egen husholdning på samme tid. Tilgangen på egnede hybler kan dessuten være begrenset. Dersom tilbud skal flyttes eller samles, mener ungdomsrådet at konsekvensene for elevene må veie tungt. Ungdomsrådet mener samtidig at ulike utdanningstilbud kan fordeles mellom skolene i regionen, slik at skolene samlet gir et bredt tilbud uten at alle utdanningsprogram må finnes ved samme skole.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Melhus ungdomsråd behandlet arbeidsutkastet til kommunens høringsuttalelse i møte 29. august 2026. Ungdomsrådet mener ungdom må ha reelle muligheter til å velge en utdanning som passer deres interesser og motivasjon, uten at bosted og lang reisevei blir avgjørende. Et bredt tilbud innen rimelig avstand kan bidra til økt trivsel, lavere fravær og bedre gjennomføring. Nærhet til skolen er særlig viktig på Vg1, når elevene skal finne seg til rette i en ny skolehverdag. Ved vurdering av reisevei må det tas hensyn til samlet tidsbruk, inkludert venting, bytter og avstand til holdeplasser. Lange reisedager kan påvirke både overskudd og oppmøte. Å flytte på hybel er heller ikke et enkelt alternativ for alle. Det kan innebære store kostnader og gi unge elever ansvar for skole, økonomi og egen husholdning på samme tid. Tilgangen på egnede hybler kan dessuten være begrenset. Dersom tilbud skal flyttes eller samles, mener ungdomsrådet at konsekvensene for elevene må veie tungt. Ungdomsrådet mener samtidig at ulike utdanningstilbud kan fordeles mellom skolene i regionen, slik at skolene samlet gir et bredt tilbud uten at alle utdanningsprogram må finnes ved samme skole.